

IGEHIRDETŐ



Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata



Tizennegyedik évfolyam
2003. december

12

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: Szószéki küzdelem a társadalmi devianciák ellen. (részlet XI.) A mammonizmus mint homiletikai probléma	579
--	-----

Prédikációk az adventi vasárnapokra

Biró Sándor: Serkenjünk fel! Róma 13,8–14	584
Bekő István: Vigyázzatok! Márk 13,33–37	585
Fazakas Sándor: Térjetek meg! Lukács 3,1–14	587
Visky János: A pusztában vagy Isten országában? Máté 3,1–2.5–6.....	590

Prédikációsorozat karácsony nagyhetére

Lőrincz István: József álmai	594
– Látni és hinni. Máté 1,18–20.....	594
– Megszentelt sors- és életközösség. Máté 1,21–25	595
– Szolgálni Jézusnak. Máté 2,12–15	596
– „József hitt az Úrnak és tulajdonították az néki igazságul”. Zsidók 11,32–36	597
– Az Úr kegyelmet és tisztességet ad. Zsoltárok 89,20–38.....	598
– Tagadja meg az ember magát. Máté 2,16–23	599
– Nem erővel és nem hatalommal, hanem az én Lelkem által. Zsoltárok 3.....	600

Karácsonyi prédikációk

Fazakas Sándor: Jézus imádása. Máté 2,11	602
Gyenge Sámuel: A láthatatlan csillag. Máté 2,10.....	604
Megyeriné Takács Mária: Az Ige testté lett. János 1,14	606
Pásztori Jenő: A testté lett Ige. János 1,14.....	608
Pungur József: A Megtartó. Lukács 2,10–11.....	610

A Genezáret partján

Enyedy Andor pásztorlevele a pataki diákokhoz és azok válasza.	614
---	-----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági biblióóra:

Móra László Tibor: Pál és Silás – a nehézségek között is bízók. Apostolok Cselekedetei 16,22–28	616
--	-----

Rádioprédikáció:

Adorjáni László: Karácsonyunk halottai. Jeremiás 31,15.....	618
---	-----

Keresztelési igehirdetés:

Ágoston Attila: Hívás, parancs, ígéret. Máté 28,18–20.....	619
--	-----

Esketési igehirdetés:

Gyöngyösi Csilla: Istené a szeretet. János 21,17	621
--	-----

Temetési igehirdetés:

Károlyi Kovács Imre: „Íme az Úr szolgálóleánya” Lukács 1,38.....	622
--	-----

Karácsonyi gyermekversek. Írta Iványi Tiborné.	623
---	-----

A címlapon a marosvásárhelyi egykori Bethlen Kata leányiskola képe látható

A hátlayan: Scholz László *Jászol az ágya* c. verse

Tanulmány

Boross Géza

Szószeréki küzdelem a társadalmi devianciák ellen* (részlet)

7. A mammonizmus mint homiletikai probléma

7.1. A homiletikai szituáció

„Minden rossznak gyökere a pénz szerelme” mondja az 1Tim 6,10. Hogy a Bibliának ez a diagnózisa is milyen igaz, mennyire aktuális napjainkban is, példák százezreivel, sőt millióival igazolja a mammonizmusnak az a démonizmusa, mely nemcsak határainkon kívül, Keleten és Nyugaton tombol, hanem hazánkban is. Napról napra növekszik a vagyon, a tulajdon elleni bűncselekmények száma. Rádió, televízió, sajtó naponta számol be, hogyan történik nálunk is minden nap a Nyolcadik Parancsolat megvetése, kigúnyolása, lábbal tiprása. Egyszerűen elképesztő, hogy a magán- és köztulajdon megkárosításának milyen újabb és újabb variációit termeli ki az emberi fantázia és zabolátlan szabadosság. Miközben mi igehirdetők a Bibliát tanulmányozzuk, exegetikai, dogmatikai és kommunikációs problémákkal viaskodunk, aközben fényes nappal postarablások, OTP fiók kifosztása, autólöpés, zsebtolvajlás, lakásbetörés történik egyrészt, másrészt virágzik a korrupció, csempészet, pénzhamisítás, borhamisítás. Röviden: magán-személyek és közületek megkárosítása, becsapása, kijátszása. Korlátlanul érvényesül a „kéz kezét mos” jelszava. Társadalmunkban egyre nyilvánvalóbbá lesz a kapitalista társadalmak egyik fő ismertetőjele: a gazdagok gazdagabbá, a szegények szegényebbé lesznek. Akár tetszik, akár nem tetszik, tudomásul kell vennünk, hogy napjainkban a szegénység Magyarországon egyik első számú gazdasági, lélektani és nem utolsó sorban teológiai probléma. Különösen azért mert – ahogyan a kutatás megállapítja – „A depriváció túlnyomórészt azokat sújtja, akik tőlük abszolút függetlenül működő strukturális mechanizmusok következtében diszpreferált társadalmi létszférák megtestesítői.”

A javak egyre nyilvánvalóbbá váló egyenlőtlen elosztása, a kevesek luxus életszínvonalának, milliomosaink egyre növekvő profitéhségének, a minden pályázatot megnyerők, a lobbyművészek vagy inkább bűvészek kihívó, vérlázító sikereinek és ugyanakkor a bérből és fizetésből élő, becsületes, kemény munkával megélni akaró, egyre inkább elszegényedő közép és alsó réteg kudarcainak ellentmondása megoldást sürget. Dehát van-e megoldás? Egy olyan társadalomban, mely „tele van tolvajokkal” (Luther). Sőt egy olyan társadalomban, melyben a legújabb felmérések szerint egy egészen sajátos forradalom, a „rongyos forradalom” kitörése előtt állunk. Van-e itt mondanivalója a keresztyén (keresztény) szószéknek? S ha igen, mi az?

7.2. A kerygma

7.2.1. Szószékeink első feladata a mammonizmus ellen folytatandó harcban először annak az alapvető bibliai tanításnak a proklamálása, hogy – Török István szavaival élve – „nincs feltétlen értelemben vett magántulajdon, mert minden az Istené! (kiem. tőlem).

* Bp. 1999.

A *ius utendi et abutendi* értelmében – és ez az elv nemcsak a római jogra, de a kapitalista lelkiületre is jellemző –, mi még saját testünkkel sem rendelkezünk, nemhogy rajtunk kívül levőkkel rendelkezni. Minden amink van, kaptuk. „Az Úr adta, az Úr elvette, áldott legyen szent neve érette.” Az ember tulajdonjoga – írja Török – tehát átvitt értelemben értendő és sohasem feltétlen. Csak kezelői, gondozói (kiem. tőle) vagyunk Isten reánk bízott javainak, s egész eljárásunkkal számadással tartozunk. A személyes felelősség, a számadásra hívás mozzanata is beletartozik a sáfárság bibliai gondolatába. Mégpedig a javak nagyságával egyenes arányban áll az elkötelezés... Sáfárság nélkül a pénz és a többi javak megkeményítik, szeretetlenné, hideggé, közönyössé, telhetetlenné, élvágyóvá, erőszakossá, gögössé és hitetlenné teszik az embert. A sáfárság tehát... a megoldás, az egész gazdasági kérdés megoldása.” A holland írásmagyarázó Dr. J. Douma a nyolcadik parancsolatról írott részletes magyarázatában külön fejezetben tárgyalja a sáfárság gondolatát. Úgy látja, hogy a sáfár fogalmában jut a legvilágosabban kifejezésre a nyolcadik parancsolat pozitív értelme, hogy ti. mindazt, amit az ember Isten kezéből kezelésre átvett, nem a maga módja szerint kell gondoznia és befektetnie, hanem Isten akaratának megfelelően. Hasonlóképpen látja a kérdést Kálvin is, részben a nyolcadik parancsolat magyarázatában, melyben szinte kazuisztikusan részletezi a lopás lehetséges variációit, részben azonban a jelen élet javaival való helyes életről szóló fejezetben, ahol – többek között – ezt mondja: „Azt állítja...a Szentírás, hogy az összes dolgokat úgy adta nekünk Isten az ő jóságából...hogy azok csak mintegy letéteményt képeznek, amikről egykor számot kell adnunk. Úgy kell tehát ezeket használnunk, hogy folytonosan fülünkbe csengjen a szózat: Adj számot a te sáfárságodról! (Lk 16,2). Az első gondolat tehát amit szószékeinken népszerűsíteni kell, ahol törekednünk kell a közvéleményformálásra a felebarát tulajdona ügyében Istennel van dolgunk. Sőt saját tulajdonunk ügyében is. Az egyik legidőszerűbb homiletikai feladat ennek a gondolatnak a taglalása, ragozása, értelmezése, bizonyítása a szószék sajátos eszközeivel.

7.2.2. A másik szószéki feladat annak a tényállásnak a bemutatása, mit tesz velünk, világunkkal a pénz szekuláris szemlélete, az Istentől elszakított és a sátán kezébe került vagyont, tulajdon, bírvágy. Mi minden rossznak gyökere a pénz szerelme? Ebben a tekintetben a bűntügyi krónikák csak úgy ontják a konkrét példákat. De ezen túlmenően, ezek segítségével tudjuk, illetve kell megmutatni a kapitalizmus lélektanát és rombolását. Ismét Török István klasszikus szavait idézve, szószékeinkről hallgatóinkat fel kell világosítani arról, hogy ugymond: „...a kapitalista lelkiület a magántulajdon sajátos kezelésében mutatkozik meg... A kapitalizmus nemcsak külső, hanem belső, lelki tényeken alapul... A kapitalizmus gazdasági érzület és korszellem... A kapitalizmus lényege... a haszonelv sajátos érvényesítése, a profit. Vállalkozásait egy cél vezeti: a nyereség, s minden gazdasági tevékenység ehhez igazodik. Ott pedig, ahol a haszonelv kerül trónra, két dolog menthetetlenül bekövetkezik: a szerzésvágy korlátlaná válik, s a korlátlan szerzésvágy a profitéhség eredeti értelméből kiforgatja az egész gazdasági életet. A haszonelv természetében rejlik tehát, hogy nem ismer határt. Még az erkölcs fékező ereje is megbénul, sőt meg is szűnik vele szemben, különösen akkor, amikor a kapitalizmus személyi kötöttségéből kivetkőzik és részvénytársasági formában, mintegy az anonimitásba búvik... Ennek... az egész gazdasági élet eltorzulása és romlása a szükségszerű következménye. A pénzszerzés mohósága és telhetetlensége, a kapitalista önzés kiöli az értelmet a gazdasági életből...” Íme a Mammon igazi arca. Érdemes ezen a ponton idézni Stanley Jones beszédes hasonlatát. „A hinduknál – írja – az anyagi siker istene a Kuvera. Saranathban látható a szobor: a földön fekvő emberi alakon áll Kuvera isten. Az anyagi siker istene a földre tepert ember hátán. Ez a kép gyötör engem, mikor Nyugat anyagi virágzására gondolok. Ez a jólét mily sokszor verejtékező munkások földretíport

ezrein, gyárba járó kisgyermek csenevésszé nyomorodott testén, kizsákmányolt gyengék életén terpeszkedik...” Íme az érem másik oldala! A pénzhajszában megrokkant, a gátlástalan szerzésvágyba belebukott egyéni tragédiák kicsiben, az embertelen, kizsákmányoló, a gyengéket elnyomó, milliókat elszegényítő gazdasági struktúrák nagyban szemléltetik, valóban, minden rossznak gyökere a pénz szerelme!

7.2.3. Problémánkkal kapcsolatban a keresztyén (keresztény) szószék harmadik feladata a döntésre hívás, döntés elé állítás: Isten vagy a Mammon? A Mt 6,24-hez Grundmann kitűnő jézuskönyvében a következő magyarázatot fűzi: „A Mammon szó a görög nyelvben a héber nyelvből átjött idegen szó. A héberben a »bízni« szógyökből származik, s annyit jelent, mint az a valami vagy valaki, akiben az ember megbízhat. Magában az ÓT-ban nem jön elő, de annál gyakrabban a rabbinusi és esszénus irodalomban, tehát a Jézus korabeli nyelvben.

Az ÚT-ban csak Jézusnál jön elő. Jelentése: birtoklás, vagyon. Érezhető a nem becsületes szerzés irányába való jelentésetolódás... Jézusnál a kérdés, mibe veti bizalmát az ember. A gazdasági viszonyoknak nagy jelentősége van az egyes ember életvitelére nézve. Jó gazdasági viszonyokban az ember biztosítva látja életét. Ezért irányulnak törekvései a vagyon megszerzésére. Ez a törekvés vezet aztán az embert jogtalanságokba, igazságtalanságokba. A birtoklás (vagyon) kérdésében dől el az emberi élet. A jézusi szó, ami döntésre szólít fel Isten és a Mammon között világhossá teszi: a vagyon lesz az ember urává, akinek rabszolgaként kell engedelmeskedni. Az ember ura azonban Isten kell legyen. Ha az ember átadja magát a vagyon utáni törekvésnek, akkor háttérbe szorítja Istent, sőt meggyűlöli, mert átadta magát a mammonnak... A döntő kérdés tehát, kicsoda az ember Ura? Mibe vetettük bizalmunkat? Kinek szolgál az ember? Ez a kérdés, és ezért kell dönteni Isten és a Mammon között.”

7.3. Paradigmák

7.3.1. Első paradigmánk legyen Walter Lúthi prédikációja a Nyolcadik Parancsolatról. Íme néhány részlet először a bevezetésből „...ezzel a VIII. parancsolattal is kényes témába vágunk... Isten ezzel a VIII. parancsolattal a pénzügyeinkbe avatkozik... Ha neki úgy tetszik, hogy ezzel a VIII. parancsolattal a pénztárcánk iránt érdeklődjék, ki akadályozhatja meg Őt ebben? S még egy második dolog: észre kell vennünk, hogy a pénz, amiről ebben a VIII. parancsolatban van szó, nem ártalmatlan papírrongy, sem nem csillogó fémdarab. A pénz szellemi, ördögi hatalom. Jézus ritkán mondja valamiről, hogy attól óvakodunk kell. A pénzről természetesen mondja ezt. A pénzről úgy beszél, mint veszedelmes személyiségről, s egy pogány Isten nevét adja neki, midőn „Mammonnak” nevezi. „Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak.” (Mt 6,24) Így hát okos dolog, hogy a „Ne lopj” felett elgondolkozva mindjárt számolnunk kell azzal, hogy az ördög itt erőteljesen ludas, ezért itt az ember már eleve előre tekintően vigyázatos legyen... A pénz szellemi hatalma gondoskodik arról, hogy e VIII. parancsolat megértését nagyon is nehézé tegye...”

E bevezetés után Lúthi konkretizálja a lopás fogalmát. Bemutatja, mit jelent, hogyan jelentkezik a munkamorál az üzleti élet és a birtokviszonyok területén. A gazdag, eszméltető anyagból íme néhány jellemző részlet: „Itt van a hivatási kör etikájának, a munkamorálnak tág mezeje. Mennyire elágaznak a nézetek itt arról, hogy mit is jelent lopni... Gondolunk arra az emberre, aki munkaidő alatt vidáman egy ötoldalas magánlevelet ír, azért a munkabérért megfizetett s a levél végén még el is árulja... hogy csalást követ el. Vagy gondoljunk arra az építésnél dolgozó segédmunkásra, aki az újoncot már az

első reggel kioktatja, hogy bizony ne legyen »barom« s ne dolgozza magát naphosszat nyomorékká...” Vagy az üzleti élet területén tapasztalható lopások ellen Lüthi így prédikál: „... Összevegyítenek ideit és tavalyit, üreset és teltet. A jelentéktelen parasztasszony üres és teli dióitól közvetlen út vezet az üres sajtosdobozokhoz, a helytelenül jelzett tejkonzervekhez, üres csokoládé csomagokhoz és üres gyógyszeres üvegekhez... hol a hatar csalás és becsületesség között? ... Isten azt mondja, hogy az üzleti becsületesség tekintetében is érvényes marad: „Ne lopj!”. Igehirdetők ezután a titkos, zavaros, rejtett „pénzügyekről” beszél, majd így folytatja: „...a VIII. parancsolat fényében egy alaptétel-szerű bibliai íge esedékes... minden lopás nagyban kezdődik... egy alapvető tolvajlással, egy kezdeti lopással. E kezdeti rablás: az Isten megrablása. A Biblia ugyanis azt mondja, hogy minden tulajdon, ezüst és arany, sőt maga a föld és annak teljessége, a föld kerekessége s annak lakosai Istené! (Zsolt 24,1) A Biblia világításában mi emberek szigorúan véve nem is vagyunk tulajdonosok, mi hűbéresek vagyunk... minduntalan emlékeztetni kell bennünket, hogy egyedül Isten a birtokos...” Igehirdetők ezután figyelmeztet, hogy napjaink első számú kérdése: hogyan alkalmazzuk a VIII. parancsolatot a gazdasági életre? „Az első számú kérdés minden gazdasági rendszer számára az marad, hogy vajon azok az emberek, akik azt kezükben tartják, becsületes emberek vagy pedig lelkiismeretlen haszonlesők? Ha a gazdasági életben a VIII. parancsolat értelme szerinte átalakulás a hűséget és becsületet illetően máris nem késő, akkor ennek most van az ideje.” Ezután egy konkrét példa, egy Haramia Ernő nevű gazdag ember jótékonyásával mutatja be, milyennek kellene lennie egy, a tulajdonát Isten előtti felelősséggel kezelő embernek.

A prédikáció végül Krisztus áldozatára mutat: „Egy asztal áll jellemzően annak a templomnak a közepén, amelyikben a VIII. parancsolatot olvastuk. Isten ehhez az asztalhoz hív...”

7.3.2. A második paradigmának Eduard Thurneysen, Ne lopj! c. prédikációja. A prédikáció bevezetése azt mutatja fel, micsoda nagy jelentősége volt a tízparancsolatnak Izráel életében. Majd így folytatja: „...Nem hagyjuk figyelmen kívül, hogy a külső élet dolgaira, pénzre és vagyonra vonatkozik ez a parancsolat, ámde ezekben a külső dolgokban... Isten akarata akar uralkodni rajtunk... Ne gondoljunk mindjárt csupán arra, hogy kerülnünk kell mindazt, amit a büntető törvénykönyv »lopásként« tilt. Egészen más ennek a parancsolatnak a tartalma, ha Isten akarataként halljuk. Úgy kell értenünk, hogy itt is, sőt ott igazán, ahol a mi tulajdonunk, a mi pénzünk forog szóban, egyedül Isten akarata akar uralkodni. Mert az Isten ebbe is beleavatkozik, hiszen sem a vagyonunk, sem a jövedelmünk, sőt magunk sem, semmink, ami a miénk nem valami semleges terület, ahol Istennek nincs beleszólása...Isten mindent, de mindent a kezében tart, mindenütt vele állunk szemközt, mindenütt az ő akaratának vagyunk alávetve, akár tudjuk akár nem. Ha nem tudjuk, belepusztulunk. Ma csakugyan saját bőrünkön érezzük és szenvedjük, hogy a pénz, a gazdasági élet, és a magántulajdon körül minden emberi út pusztulásba vezet... Ez az első üzenet, amit meg kell hallanunk... a pénznél nemcsak pénzzel van dolgunk és az üzleti ügyeket sem intézhetjük pusztán »üzleti« alapon, mert ezeknél is egyenesen Isten akaratával találkozunk. Az üzleti és pénzügyi dolgokban is engedelmesskednünk kell az ő akaratának, mert máskülönben okvetlenül csődbe jutunk...” Igehirdetők a továbbiakban azt a gondolatot fejtegeti, hogy korunk nem tesz mást, csak ellopja magát, ellopjuk magunkat Istentől: „Be kell ismernünk, hogy mi mindannyian tolvajok és rablók vagyunk, akik vakmerően Isten tulajdonához nyúlunk...” Ezután bizonyosságot tesz Isten utánunk nyúló irtalmáról. Jézus Krisztusra mutat, mondván: „Itt van valaki, csak egy valaki, aki nem rabolta meg Istent, aki mindenét, önmagát is teljesen a legvégsőkig odaadta Istennek...” Isten azért fordul hozzánk, hogy „véget vessen ennek a borzasztó zűrzavarnak... annak a már-már elviselhetetlen rablóállapotnak, amely

teljes elmerüléssel fenyeget bennünket a pénz kérdésében. Isten a mi Istenünk akar lenni pénzünk felett is. Micsoda szédítő üzenet ez. Szemünk előtt kavarog a nagy nyugtalanság, félelem és ínség, ami a pénz és a gazdasági élet kérdése körül kitört a népek között... Nincs igazuk azoknak, akik magát a pénzt és a tulajdont tartják helytelennek, és ezért eltörrendőnek. Hanem a helyzet ez: a világ fejedelme, a sötétség hatalmassága arra használja fel a pénzem, tulajdonomat, mindent, amit magaménak mondhatok és ami a gazdasági élethez tartozik, hogy engem, az embert behálózzon és Istentől elszakítson. A pénzt és vagyont eszköz helyett bálványá tette életünkben...” Majd lejjebb: „Ne lopj, úgy hangzik immár számunkra: ne szakítsd el, ne lopd el életedet Istened kezéből... Azt mondja a parancsolat: a te Istened előtted áll, Ő, akinek mindened köszönheted! Az övé tehát mindez és nem a tied. Reád bízta, de csak sáfárságra. Hamarosan kérdőre von: mit cselekedtél mindazzal, amit tőlem kaptál, amit én adtam át szolgálatra? Ne lopj, azt köti a lelkünkre, hogy felelősek vagyunk minden tulajdonunkért Istennel szemben. Nem is vagyunk mi igazi gazdák, hanem csak a mi Urunk számadói és megbízottai. Adj számot a te sáfárságodról! Nemde villámcsapásként hasít át lelkiismeretünkön: semmi sem az enyém abból ami kezem között van? Én csak sáfár vagyok. És eljön egyszer az a kiszámíthatatlan óra, legkésőbb amikor meg kell hálnom, és akkor az Úr...megkérdézi majd, mit cselekedtél a pénzeddel, a vagyonoddal, az időddel, az erőddel... Mit felelünk majd egykor erre...”

E lelkiismeretébresztő – ugyancsak tanulságos – rész után ígéhirdetőnk pozitívrá fordítja a mondanivalót. „Jézus...a pénz szolgálatából csak egyetlen kivezető útra mutatott rá: adni, adni, adakozni, ez a helyes felelet arra a kérdésre, amit Isten parancsolata ébreszt fel bennem: Mit cselekedjem? Ne lopj. Egyszerűen: adj. Mert ahol nem adnak tovább mindabból, amit felülről kaptak, ott lopnak... Vagyonkánkon kuporogni, remegve zsuporgatni és gyarapítani – egyszerűen lopás, mégha a világ az effajta lopkodást egyszerű polgári erénynek is hazudja...” Ígéhirdetőnk ezután mégegyszer rámutat Krisztus keresztyéjére, ami által adakozó emberré lehetünk!

7.3.3. A harmadik paradigmánk – Dr. Jóó Sándor, Ákán I.c. a Józsa 7,1 alapján 1963. február 3-án mondott pasaréti prédikációjának egy részlete. Ígéhirdetőnk prédikációja háromnegyed részében részletesen leírja Ákán bűnét és Ákán lelkiállapotát. Aztán az utolsó negyedben így fejezi be lélekbemarkoló ígéhirdetését: „Te még sohasem loptad meg az Istent? Vajon miránk nem érvényes amit itt Izráel népe ellen mond az Isten, hogy »elvettek a teljesen nékem szentelt dolgokból és loptak és hazudtak és az edényeik közé dugdostak.« Realizáltad te már magadban, hogy kié vagy? Kié a kezed meg a szemed, a szíved meg az eszed, meg kié a családot meg a házasságod, meg kié a munkád, a pénzed, meg az erőd, meg az időd? Hogy mindez kié? ... Titeket az Isten önmagának a maga számára szentelt egészen... És most mondjátok meg testvérek, mit kapott meg Isten abból, ami az övé? Hová dugdostad magadat eléle? Isten komolyan veszi azt, ami az övé. Mit tettél azzal, ami az Istené? Te még sohasem loptad meg az Istent? Nem tréfado-log ám ez testvérek. Halálisan komoly dolog...”.

Textuárium : Ex 20,15; – Józsa 7,1 s köv.; – Zsolt 24,1; Mt 6,24; – Lk 16,2; – 1Kor 7,30.

Prédikációk az adventi vasárnapokra

Biró Sándor
Gyergyószentmiklós

Serkenjünk fel!

Alapige: Róma 13,8–14
Bibliailvasás: 1Thesszalónika 5,1–11

Testvéreim! Az Úr visszajövetelének, a világosság megjelenésének gondolata sokunkban ellentétes érzéseket vált ki. Egyfelől a felszabadultság érzésével, másfelől félelemmel tölt el attól függően, hogy milyen a viszonyom Istennel, a magát embertársaimmal azonosító Krisztussal.

Az a nap nyilvánvalóvá teszi az igazságot, Isten és felebarátom iránti szeretetemet, de nyilvánvalóvá teszi a sötétség dolgait: bűneimet, hitványságaimat is. Ama nap közelségének a gondolata sürgetővé kellene tegye életünk rendbetételét. Az evangéliumok, az apostolok nem szűnnek meg figyelmeztetni, hogy minden annak a napnak mindent leleplező világosságában nyer értelmet. Lelepleződik a valóság. Krisztus úgy jelenik meg, mint akinek adatott minden hatalom mennyen és földön, Ő az Első és Utolsó, számunkra ezért a jövő, az igazi *advent*. Lehet benne kételkedni, észérvekkel tagadni, a sötétség törvényei szerint élni, de ez nem változtat azon, hogy itt van az Úr napjának hajnala.

Krisztus visszajövele sem próbálhatja meg jobban a mi hitünket, értelmünket, mint az üdvtörténet sok más eseménye, amely értünk történt, a teremtett bűnbe esett emberiségért, érted és értem.

A keresztyén hívő ember tisztában van, hogy a Krisztus elfogadásával milyen változás állott be az életében, hogy az idő sodrásának feszültségében terveit meg tudja fogalmazni, és döntéseit meghozhatja. Számunkra semmi sem lehet jelentéktelen, semmi sem közömbös, minden a célra mutat: a Krisztussal való találkozásra.

Pál apostol azt mondja: most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint mikor hívők-ké lettünk. A Szentírás ezt a néhol nagyon is élénk színekkel megrajzolt napot az ünnep, az örvendezés napjának nevezi azok esetében, akik megtisztították magukat, ruháikat a bárány vérében. A bűnbocsánatot nyert bűnösök számára, akik nem teszik hiábavalóvá az ő kegyelmét hitelenségükkel alvásukkal. Mennyire összecseng a 11. vers Jézus tíz szűrőrl mondott példázatával. A cél közelsége, a találkozásra való sürgős készülés halaszthatatlan fontosságára figyelmeztet. Az a korszak, amelyet a sötétség, az emberi önzés határoz meg, a vége felé közeledik, a nappal, a világosság a küszöbön van.

A testi dolgaink mögött is ott kell látnunk a felénk jövő Urat. A „nap elközelgett”, mondja az apostol. Akik az Isten szeretetének világosságában járnak, már a nappal emberei. Azok másként látják a dolgok közötti összefüggéseket, másként embertársaikhoz fűződő viszonyukat, azok már annak a napnak jegyében mérlegelik dolgaikat. Még az intím, vagy személyesnek nevezett kapcsolataik is továbbmutatnak az önző örömszerzésen, minden lemondás, önfegyelem ami szeretetből, tiszta hitből fakad, értelmet nyer abban, hogy Krisztus visszajön ítélni élőket és holtakat. Ne csapjon be a látszat, amely arról akar meggyőzni, hogy az emberi gonoszság sűrűsödik, hogy a sötétség erői győzedelmeskednek. Azzal számoljunk, ami a legerősebb, a *szeretettel*, amivel adósok vagyunk nemcsak szűkebb környezetünknek, hanem minden embertársunknak. A Minden törvényt közös nevezőre hozó szeretet parancsának betöltése sürgetővé, halálosan komollyá válik azzal, hogy a nap elközelgett. Vegyük észre, hogy mennyire veszélyesen

élünk, hogy milyen felhalmozott adósságaink vannak még a szűkebb környezetünkben is, mennyi kiegyenlített számlánk van Istennel és felebarátainkkal szemben. Nyilván nehéz törleszteni, de jaj nekünk, ha tétlenségben alva talál. Ébredjünk és ébresszünk, családtagjainkat, gyülekezetünket, népünket és megtapasztaljuk, hogy oszlik a homály, hogy a sötétség erőt legyőzi a világosság, amire olyan nagy szüksége van az önmagától csak a pusztulás felé botorkálni tudó emberiségnek.

„Vessük le a sötétség cselekedeteit” – mondja az apostol. A világosságban felismert csúnya, foltos viseletünket, mindazt, ami nem méltó az ünnepre, ami nem méltó Krisztus megtisztított gyermekeihez. Mi mindent itt kell hagynunk az Úr asztalánál. Itt tiszta ruhát kapunk, de nemcsak ruhát, hanem látást is, amely rádöbbsent arra, hogy akit eddig ellenségnek ítéltél az is a te felebarátod. Ami itt történik kézzelfogható jegye Isten szeretetének, a benne hívők számára elkészített örök ünnepnek. Ámen.

Bekő István

Nagygalambfalva

Vigyázzatok!

Alapige: Márk 13,33–37

Bibliavetítés: 130. zsoltár

Sokszor vártuk, hogy a „messiásocskák” jövetele hozzon számunkra kisebb-nagyobb szabadulást. De majdnem mindenikben csalódnunk kellett. Állandó ígérek és be nem teljesülések között, sokszori kudarc keserű tapasztalatában hangzik el számunkra, hogy a világ teljes változását, s a változásokhoz fűzött reménysek és ígérek beteljesedését nem a kis- vagy hamis messiások, hanem egyedül az Úr eljövetele hozza el. Igénk fokozottan figyelmeztet: még nem érkezünk el a visszaérkezés pillanatába, mert ha igen, akkor mellékessé vált számunkra a többszöri felhívás, hogy vigyázzunk, éberek legyünk. Ahol elhangzik, ott még várni kell, s nem is akárhogyan. Úgy, hogy közben a várakozásunkat el nem csendesíti, el nem halványítja semmiféle, a világban végbement változás: sem az éjszaka, sem a nappal, sem az őrváltások ideje, sem a csatározások. Istennek várakozó népe! Ti az Urat várjátok! Ti rá figyeljétek! Ami veletek a hétköznapokban történik, csak őrségváltás, csak a megszokott hétköznap, csak egy időszak újabb fejezete, ami sem nem lényegtelenebb, sem nem fontosabb, mint az előző. Az élet ma is tovább megy. Hiszen előre megmondta. Így lesz ez addig, amíg az Úr el nem jön.

I.

Örködni kell. Mai adventünk semmiben sem különbözik az eddigiektől. Eddig is az Úrra vártunk, ezután is azt tesszük. Csak folytatjuk. S hogy erről egy ünnep alkalmával megemlékezzünk, olyan, mint amikor az éjszakában őrváltás áll be. A nappal még nem jött el, de örködni tovább is kell, itt az újabb őrváltás ideje. Eddig is együtt jöttünk, egymást támogatva: ezután is együtt haladunk, egymásra figyelve és vigyázva. Ma itt, újból halljuk az Úr szavát, ami olyan számunkra, mint a napi parancs: örködni kell. Nemhiába mondja az ige, mert könnyen belefáradunk az életbe, a várakozásba, a kitartásba. Elalélhatunk lélekben. Annyi hatás ér! Annyi minden kihasznál és igénybe vesz! Ember legyen a talpán, aki meg tud állni! Ne adjuk fel hitünket! Ne mondjunk le Krisztus érkezéséről! Ne higgye senki, hogy Jézus távolléte azt jelenti, hogy így az élet kényelmesebb, mert így senki előtt nem kell semmiről számot adni! De mekkora tévedés, ha azt hisszük, hogy amiért még nincs itt, azért nincs is tisztában az itt, a földön történetekkel! Pont a műholdas hírszerzések világában hinnénk el azt, hogy csak az ember képes mindent letapogatni s csakis az ember képes úgy számon kérni, hogy közben fizikailag nincsen jelen?

Adventünk azért hasznos, mert ellenőrző jellege van. Mintha azt kérdezné a nagy Adventben, amelyikben a világ Jézus mennybemenetele óta van; minden rendben? Vizsgáljátok meg soraitokat! Ki fáradt el? Kiben lanyhult az éberség? Kit kell ébreszteni? Ki szorul támogatásra? Aki közöttetek felelősségérzettel bíró hűséges szolga, nem elégszik meg a maga életének a számbavételével, hanem mást is figyelmeztet: testvér, légy te is éber! Örkdödj te is! Önző szolgák vagyunk, ha csak a magunk üdvére gondolunk! Más üdve is fontos! Noha mi csak kapjuk a megbízást, ingyen, akár az Úr birtoka feletti teljes gazdálkodás jogát. De ezt el is lehet veszíteni!

II.

Elment, és még nem jött vissza, ami azt jelenti, hogy köztes időben élünk. Mögöttünk a megváltás keresztje, előttünk pedig az új ég és új föld. A mi időnkbe pedig az Úr szolgákat, ajtónállókat, őrköt rendelt, vagyis lelkészeket, gondnokokat, presbitereket, gyülekezeteket. Hatalmat is adott nekünk. Életed egy területén téged is őrködővé tett. Azt a feladatot kaptad, hogy várd őt. Akárcsak a rajtvonalnál, kérdezhetjük ma is: mindenki a helyén van? Ha igen, akkor..., nos akkor minden rendben. De ha nem, akkor nagy baj van. Komolyan kell vened, hogy az Úr a maga egyházát reád bízta! Sőt családodat is! Érezned kell, hogy e vigyázás azt jelenti, hogy családtagjaid hite felett is vigyáznod kell. Nagy megtiszteltetés e feladat. Sokszor inkább terhesnek érzed, s értelmetlennek. De tudd, hogy értelmet akkor kap az őrködésed és vigyázásod, ha azt az Úr kezéből veszed. Megbecsült lehetsz annak ellenére, hogy mások nem becsülnék. Ő megbízott egy feladattal, amikor jól tudja, hogy az ember az első megbízatásnak képtelen volt becsülettel eleget tenni, s elveszítette az édenbeli helyét! Most ingyen kapod, akárcsak a kegyelmet, amiért nem kellett semmit sem tenned! Érzed-e, hogy Isten ügye a te ügyed lehet? Fáradhatsz, áldozhatsz, tehetsz érte! Mekkora megbecsülés! Mily nagy kegy! Ilyet csakis az Úr adhat! Csakis az, aki mindazt Neked akarja adni, amiye van!

Szolgák! Ne feledjétek el, hogy egyedül csak Ő az Úr! Nem vehetjük el tőle az uralmat, a hatalmat! Az Úr elment, de ez még nem jelenti azt, hogy nem Úr! Naponta jön bibliai távirata azok számára, akik várják! Ír, felhív, üzen. Elolvasod-e leveleit, vagy pedig olvasatlanul félreteszed? Elég számodra annyi, hogy őrzője lehetsz házának, s ezen túl nem jelent semmit a hozzá való tartozásod? Jöjjetek most mindnyájan, s ismételjük együtt, mint egy szövetségkötés alapító okiratát: Te vagy az Úr, mi pedig szolgáid vagyunk! Örvendünk, hogy azok lehetünk! Hogy minderre egy adventi ige által figyelmeztetsz, ami azt jelenti, hogy fokozottan reánk bízod a vigyázás feladatát: egy új időszakra, egy új évre, mely ettől az adventtől a jövő adventig tart. A napi parancs továbbra sem változik! Ugyanaz marad, mint ami eddig is volt: „Vigyázzatok!”

III.

De meddig vigyázzunk? Fontos-e egyáltalán a mikor kérdése? Mikor jön, mikor érkezik? Igen, ugyanis szeretnénk mindent kellőképpen előkészíteni: mint az ünnepre készülő asszony, aki teljes nagytakarítást tart az ünnep érkezése előtt. De Ő nem azt akarja, hogy csak érkeztekor legyen minden rendben, hanem azt, hogy mindig felkészültek, őrködők és készek legyünk. Nehogy hasonlóképpen járjunk vele is, mint közelmúltunkban az egykori államfő érkezésének alkalmával, amikor a nem létező rendet is bemutattuk! Tehát ne feledjük: fontos a mikor, de a legfontosabb a hogyan. Ti jól tudjátok: jöhetnek örváltások, éjjel és nappal, születések és meghalások, nekünk mindenkor készen kell állnunk. Ilyen bizalmatlan lenne hozzánk, akiket a bizalmával tüntetett ki, amikor mindenét reánk bízta? Bizalmat nyertünk, s mégsem? Életet kaptunk, s nem örvendhetünk neki? Dehogy! Ha így okoskodunk, rossz vágányra sodródunk! Az Úr azt akarja, hogy

állandóan éberek legyünk! Mégis van időnk elfecsérelni az életet, képességeinket, jövőnket? Vajon nyugodtan tudjuk szemünket lehunyni, mint akik ma is teljes mértékben készek vagyunk fogadására? Nemde azt kell a vigyázásra felhívó parancsban meghallanunk, hogy haszontalan szolgálak vagyunk, akik Tőle semmi jót nem várhatnánk, mert elalalszunk? Tán oly rendben van minden, hogy megengedhetjük magunknak ezeket az elalvásokat? Se a várakozás, se a képzelt biztonság ne hitesse el velünk, hogy minden rendben van.

Marana tha! Az Úr közel! Nem alhatsz! Ha naponként üzen, akkor naponként számot kell adni! Naponta átvenni tőle a megbízást, s naponta elvégezni a leltározást. S ha hiányzik a 100. juh, utána kell menni, ha elgurult egy pénz, meg kell keresni, haragosainkkal ki kell békülni. Mindannyiunk közül Ő, az Úr vigyáz legjobban házára, szolgálaira. Távolból is féltő szeretet emészt mindenért, amiye van! Ott is imádkozik érted, hogy hited el ne fogyjon, hogy a Sátán meg ne rostáljon, hogy a kísértésekben megállj.

Jöjjetek testvérek! Ébresszük az elaléltakat! Kényelmetlen feladat, de felelősségteljes. Senki zokon ne vegye a gyülekezetben, mert ez a fajta ébresztés nem a kibeszélés és rosszindulat tette, hanem az egymásért hordozott felelősség. Nem mondhatunk le az Úr ügyéről, nem alhatunk el, s nem hagyhatunk senkit elaludni.

Az a tény, hogy minderre adventben figyelmeztet, azt jelenti, hogy jól ismeri gyengéinket. Tudja, hogy amint a 3 tanítvány a Gecsemáné kertben elszunnyadt, úgy mi is el-lankadhatunk. Ne vegyük zokon szavait, hanem jó és engedelmes szolgálkként, mint akik ismerjük az Úrnak irántunk való szeretetét, figyeljünk tanácsára, amelyik a mi megmaradásunkat szolgálja.

Az Úr közel! Örkdők! Várjátok az Urat! Ámen.

Fazakas Sándor

Derecske – Magyarország

Térjete meg!

Alapige: Lukács 3,1–14

Bibliolvasás: Ézsaiás 40,1–8

1. Kétféleképpen szól az Isten. Miért szól hozzánk Isten kétféleképpen, egyszer így, máskor úgy? Mi az oka annak, hogy a Biblia egyfelől vigasztal, másfelől oly keményen szól hozzánk? Hogy lehet az, hogy örvendező, ujjongó emberré tesz, ugyanakkor meg is ijeszt? Beszél a szeretetről, mely erős, mint a halál, s melytől még az ördög sem szakíthat el, más helyen viszont azt olvassuk, hogy sírás és fogcsikorgatás vár ránk. Miért vagyunk néha szeretett gyermekek, máskor meg mérges kígyók fajzatai? Miért kell hallanunk egy és ugyanazon igéből, hogy cselekedetek nélkül üdvözülünk, de cselekedetek nélkül ne számítsunk jutalomra Isten trónusa előtt? Mi az oka ennek? Nem láttak tisztán a Szentírás írói, vagy valóban olyan feloldatlan feszültségek ezek, melyeket mi is csak vállvonogatással tudunk elintézni?

Egyik sem! Teljesen másról van szó. Arról van szó, hogy Isten kétféle módon szólít meg téged: a törvény által és az evangélium által. Nem szabad elfelejtkeznünk erről a reformátori megkülönböztetésről. Isten nem mindig egyformán szól hozzánk. Amikor lusták és restek vagyunk, egyszóval amikor vétkezünk, akkor a törvényben szólít meg bennünket, s így indít el Jézus felé, a kereszt alá, hogy ott aztán még mindig nagy félelmünkben meghalljuk az evangélium szavát, a bocsánat ígérését, az Atya szeretettel teljes beszédét. Csak ott és akkor vigasztalódunk meg. Nekünk mindkettőre szükségünk van, a

törvényre is és az evangéliumra is. Törvény nélkül az evangélium unalmas, üres, ízetlen üzenet.

Hogy mit tesz velünk a törvény, egy képpel szemléltetném. Egy kisfiú minden kacatot a nadrágszebébe gyűjtött, ahogy a fiúk szokták: madzagot, csavart, szarvasbogár agancsot, zsebkést, érmeket, rágógumit ... Egy nap egy különös fehér kőre lett figyelmes, felvette és azt is a zsebébe tette. Ezután a többi gyerekekkel együtt lementek a patakra s derékig gázoltak a vízbe. Egyszer csak el kezdett kétségbeesetten kiabálni: „Ég a lábam, ég a lábam!” A többiek csak kacagtak, hiszen az nem lehet, hogy valakinek a hideg vízben égjen a lába. De a fiúcska tovább kiabált, s amikor végre a társai a partra vitték, akkor vették észre, hogy a lábán egy hatalmas égett seb tátong. Mi történt? Az a szép, fehér kővecske égetett, mert oltatlan mészködaráb volt, mely a vízzel érintkezve elkezdett főni, fortyogni, azaz beindult a mészoltás folyamata, miközben több száz Celsius-fokos hő keletkezett a vízben, a kisfiú combján.

Ezt cselekszi velünk is a törvény. Ez történik most is velünk, advent vasárnapján, az első hallásra oly megdöbbentő ige hallgatása közben. Ha megérint, ha testközelbe kerül, akkor sistereg, a húsunkba vág és megéget. Mert a törvény ezt mondja: ne ölj, ne gyűlölködj, ne kívánd..., ne irigykedj, ne légy büszke! S ez fáj! De csak így vesszük észre, hogy most adventben, karácsonyra készülve is mennyire mások vagyunk, mint általában lennünk kellene. Erre gondol Pál, amikor azt írja a korinthusbelieknek: „...a betű megöl, a lélek pedig megelevenít.” Pál ezzel a legfontosabbat írja le: Isten azért szól hozzánk a törvény által, hogy bűnbánatra serkentsen és Fia ölelő karjai felé indítson. Az evangélium akkor tűnik unalmasnak és hétköznapi, ha még nem kerültünk testközelbe a törvény égetett mészkövével. Luther egyértelműen mondja: „Nem szabad csak az egyiket, mindkettőt prédikálni kell: a törvényt is és az evangéliumot is. A törvényt azért kell prédikálni, hogy a bűnös féljen, bűnét megvallja, bűnbánatot tartson és megtérjen. De ez nem elég. Az evangéliumot, a kegyelem ígését is hirdetni kell, hogy hitre jusunk. Nélküle semmit sem ér a parancsolatok hirdetése, sem a bűnbánat.”

2. Viperák fajzatai! Nem csak éget ez a megszólítás, de azért is megdöbbentő, mert Keresztelő János éppen azokat szólítja meg így, akik nyitottak az ő prédikációjára. Nemcsak népének hiteltelen vezetőit szólítja meg, de kivétel nélkül mindenkit, akik kijöttek a Jordán partjára. Ebből a szokatlan, erős megszólításból nem az ő köszívűségére kell következtetnünk, hanem aggodására: mi lesz népének üdvösségével? Mert az Ige előtti nyitottság nem elég az üdvösséghez, és mit sem ér a keresztség megtérés nélkül. A mi feladatunk is, hogy leromboljuk az igehallgatók hamis biztonságérzetét! A legdrágább örökség, az, hogy ők Ábrahám fiai, sem helyettesítheti a személyes megtérést. Aki ebből igényt támaszt az üdvösségre nézve és erre hivatkozik, visszaél a helyzetével: Számunkra is sokat jelent, hogy reformátusok voltak az őseink, de az üdvösséghez ez nem elég. Sietni kell, mondja Keresztelő János, hiszen a fejsze a fák gyökerére vettetett.

„Siessetek, hamar lejár, Kegyelme már régóta vár,
Ma még lehet, ma még szabad, Borulj le a kereszt alatt.

Ha elkésel, mi lesz veled? Hogy mented meg a lelkedet?
Lezárul a kegyelmi út, Lelked örök halálba jut.

Elszáll a perc, az életed: Ma még, ha jössz, elérheted.
Ne késs tovább, ne várj tovább: Ma kérd Atyád bocsánatát!”

Füle Lajos

Nagyon nehéz és fáradságos úgy prédikálni, hogy megnyerjük a hallgatóságunkat. Ezért oly kínos számunkra Keresztelő János megszólítása. Hiszen éppen azoknak tartja

dörgedelmes prédikációját, akikben már ott van a szándék, másként élni. Az örömmel, hogy sokan jöttek ki a Jordán partjára megkeresztelkedni, nyoma sincs. Ha én ma úgy szólítottam volna meg a derecskei gyülekezetet, ahogy Keresztelő János, máris nézhetnék más gyülekezet után. Ugyanakkor az egész debreceni egyházmegye minden lelkipásztorának könnybe lábadna a szeme, ha seregestől jönnének az emberek a templomokba, azért is, hogy megkeresztelkedjenek. Vajon nem korai az öröm és az elégedettség, ha embertársaink egyáltalán érdeklődnek és megnyílnak az egyház tanítása előtt? Azért, hogy meg is tartsuk őket és el ne vadítsuk? Nemde megkímélnénk őket a megtérés evangéliumának keserű ízétől? Így tagadnánk meg hát a döntő szolgálatot avégre, hogy életüket gyökeresen megváltoztassák, a bűntől elforduljanak és Jézust kövessék. Pedig mi többet tudunk Keresztelő Jánosnál: a Megfeszítetténél van a bocsánat és az újrakezdés lehetősége azok számára, akik a törvény tükrében meglátták, hogy Isten előtt meg nem állhatnak. Egyszerűen hihetetlen, hogy Keresztelő János hallgatósága a döbbenetes megszólítás és a dörgedelmes prédikáció dacára sem érzi magát sértve, „kipredikálva”, sőt, az etika legősibb kérdését teszi fel: „Mit cselekedjünk tehát?”

Ez a „vadember” Keresztelő János még egy ijesztő képpel is előhozakodik hallgatósága előtt: „Azért minden fa, amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vetetik.” Mintha maga Isten lenne a nagy favágó, kezében a fejszével, már a föld is eltakarítottatta a fák gyökeréről, s csak egy pillanat, és lecsap a fejsze. Mintha a régi prófétákat hallanánk, akik szintén ilyen keményen beszéltek. Keresztelő János nem azért beszél ilyen keményen, mert öröme telik egy szókimondó, radikális beszédben, hanem azért, mert megszólította őt az Isten, szájába adta igéjét és neki mondania kell azt! Gyorsan kell közölnie, mint egykor a hírvivőknek, hogy Isten ítélete az ajtó előtt van. Gondolsz te erre advent vasárnapján?

„Nem rólunk van szó” – mondhatták egyesek a Jordán partján, s mondhatjuk mi is. Hiszen mi eljöttünk, itt vagyunk, meg akarunk keresztelkedni. Itt nem rólunk van szó, hiszen mi Ábrahám fiai vagyunk, őseink hitvalló református emberek voltak, magunk is áldozatra kész egyháztagok vagyunk, meg vagyunk keresztelkedve és talán meg is térünk. Itt nem rólunk van szó! Bizony, rólunk van szó, akik ott állunk a Jordán partján, minket szólít meg Keresztelő János: „Viperák fajtái! Kicsoda intett meg titeket, hogy az Istennek elkövetkezendő haragjától megmeneküljete?” Ki hitette el veletek és velem, hogy elkerülhetjük a bosszúálló Isten haragját csak azért, mert Ábrahám fiai vagyunk, Kálvin népe?

Bizony sebet ejt az Isten most advent vasárnapján is, amikor megszólít, és fájdalmat okoz, ha kiküldi hírnökeit e világba. Néha annyira kemény és szigorú, hogy szinte rá sem ismerünk. Magabiztosságunkat, önteltségünket egyetlen kézvonással kitorlí, hogy álmódzásainkból végre felébredjünk. Isten komolyan veszi a bűnt. A bűn nem egy rossz mozdulat csupán, nem erkölcsileg megengedhetetlen tett, nem elgyengülés a kísértés előtt. A bűn ennél több. A bűn az, hogy *háta fordítottunk Istennek!* A bűn az, hogy valóságosan, ténylegesen Isten nélkül élünk. Ha nem ismerjük a törvényt, akkor nem értjük, hogy mi az evangélium. Hogy megértsük, ezért sebzi meg Isten a szívünket, ezért oly döbbenetesen kemény Keresztelő János prédikációja s néha a miénk is.

3. Térjete meg, mert az Úr közel! Minden, amit Keresztelő János ott a Jordán partján cselekszik, *útkészítés* Jézus számára: a prédikáció, a gyümölcsstermésre való felkérés, a keresztelés. S miközben ezt teszi, azt is elmondja, hogy nem ő az eljövendő, hanem más, nem ő az erősebb, hanem a gyengébb. Azt mondja el, *amilyennek lennünk kell*, és nem arról beszél, ami megváltoztathatna bennünket. Ő csak útkészítő, szálláscsináló, hogy mire megérkezik az ő Ura, mindent készen kapjon. Neked is ez a feladatod. Mert az utolsó szó mégsem az, hogy Isten a nagy favágó, mert nekünk nem csak Keresz-

telő Jánosunk van, de Krisztusunk is. „Ő az utolsó szó.” Őt kell látnunk és hallanunk, ha útkészítői akarunk lenni. Keresztelő János igehirdetéséből a kegyelemről szóló beszéd is kicsendül, a sötétségből fény ragyog fel. Csak akkor szabadulunk meg Jézus által, ha rádöbbenünk, hogy elveszettek vagyunk. Őrá csapott a fejsze – ezért ne féljete!

„És megkérde őt a sokaság mondván: Mit cselekedjünk tehát?” A gazdagságod akkor veszélyes, ha érzéketlenül mész el a szegények mellett. Schlatternél olvastam, hogy az igazi bűnbánatban a kemény és a fősvény ember is adakozó lesz, és nem a hivatás rontja meg az embert, hanem az istentelenség rontja meg a hivatást. Nem az a fontos, hogy a vámszedők otthagyják a vámszedő asztalt, sem az, hogy a katonák ne vegyék fel a zsoldjukat, hanem, hogy ragaszkodjanak a törvény tiszteletéhez és ne erőszakoskodjanak csak azért, hogy még több pénzhez jussanak. Itt mindenki olyan egyszerű, konkrét útmutatást kap, hiszen a törvény nemcsak tükör, de szabály is. Ezek az egyszerű, konkrét szabályok nem igényelnek erőnk felettit, de hétköznapijaink látható, érzékelhető megváltoztatásához vezetnek. Ezek a szabályok nem arra indítanak, hogy elforduljunk a világtól, de egy olyan életvitelre, életstílusra serkentenek, mely teljesen idegen e világban. Ez az életstílus éppen azt nézi, hogy másoknak mire van szüksége, hogy másokon hogyan segíthet.

Készítsük együtt az utat Jézusnak úgy, hogy a törvény, a szabályok elmondásával megtérésre intünk, és ezáltal embereket vezethetünk Jézushoz. Mennyire kemény Keresztelő János prédikációja, s mégis megéri a szíveket, különben nem kérdezték volna, hogy mit cselekedjünk. Mintha ezt mondanák: jól van János, akkor ne hagj bennünket cserben, mutasd meg nekünk, hogy mindezt hogyan kell megélnünk, megvalósítanunk a hétköznapijainkban. És János nagyon egyszerű, kézenfekvő, magától érthetődő dolgokat mond, melyek alapjaiban rendítik meg a régi rendet. Akinek két köntöse van, egyiket adja annak, akinek nincs. Neki csak egy van, az is teveszörből. Keresztelő Jánosnak van erkölcsi alapja ezt mondani. *A helyzet mutatja*, hogy mit kell tenni. Semmit sem szabad holnapra, vagy örökre elhalasztani. „...akinek van eledele, hasonlóképpen cselekedjék.”

Jönnek a vámszedők is. Ők is megkérde, hogy mit cselekedjenek. „Semmi többet ne követeljete, mint ami előtökbe rendeltetett” – mondja. „Hát mit cselekedjünk?” – kérde a vitézek. „Senkit se háborítsatok, se ne patvarkodjatok, és elégedjete meg zsoldotokkal” – mondja Keresztelő János. Minket is megszólított Keresztelő János, hiszen te és én állunk ott a Jordán partján, és nem azt kéri, hogy vitézek- és vámszedőkként feladjuk a hivatásunkat, szegre akasszuk cipőnket, de visszaküld a hétköznapijainkba. Ott kell bizonyítanod, a hivatásodban. Nem a szolgálat megtagadására biztat, hanem arra, hogy ne erőszakoskodj, elégedj meg a zsoldoddal. Ezt várja tőled Isten most is, advent idején. Ez az idő arra való, hogy még inkább Isten törvényére figyelj, hogy rádöbbenj régi énedre és hogy elindulj Jézushoz, ahol a kegyelem evangéliumától hangos a hely. Ámen.

Visky János

Kolozsvár – Bulgária-telep

A pusztában vagy Isten országában?

Alapige: Máté 3,1–2.5–6

Bibliolvasás: Kolossé 3,2–11

A Krisztus-várás idejében azt halljuk, hogy Júdea pusztájába eljött valaki hirdetni az Isten országának eljövételét. Keresztelő János, az igazi adventi próféta jött el Júdea pusztájába, azokban a napokban, amikor már mindenkinek a várakozása felfokozottan a nagybetűs Valakinek az eljövételére irányult.

Az a Keresztelő János jött el, akiről tudjuk, hogy Zakariásnak és Erzsébetnek kései gyerekeként született. Akinek a születése, e világba való eljövetele is különös volt. Minden emberi számítás ellenére jött el, jelezve eljövetele módjával, hogy Akinek az eljöveteléről ő prédikál majd, az még különösebb úton, emberileg még váratlanabban fog eljönni.

Keresztelő János, a pusztai próféta, teveször ruhás, különös módon élő, sivataglakó, aszkéta, a mindennapi élet világából látszólag kivonult ember volt.

Azokban a napokban jött el Jézus Krisztus, amikor a Heródesek uralma még nem ért véget, amikor a vérengzés emléke még friss, amikor a római sas jelképe fennragyog Jeruzsálem palotáján is. Azokban a napokban jött el, amikor ellenséges katonák csizmái dübörögnek végig Izráel földjén s a pogányok megbecstelenítik Izráel templomának szentségét. Igen, ekkor jött el Júdea pusztájába Keresztelő János.

Jelzés értékű ez. Akkor érkezik a Jézus eljöveteléről szóló örömhír, amikor a legszorongatottabb a helyzeted. Amikor úgy érzed, hogy egy tőled idegen uralom már annyira beléd ivódott, hogy nem látsz esélyt a szabadulásra. Mikor úgy tűnik, életed várfokára az ellenség kitzúta a maga címerét. Mikor úgy látszik, hogy te nem vagy már rég a „magad ura”, mert egész életed verejtéke, annak minden haszna a másé lett. Úgy látod te is, egy kisebbségi sorsban levő nép tagjaként, mint egykor Izráel fiai, hogy hiábavaló a vágy, a sóhaj a szabadulásra, a függetlenségre, a magunk életének kezünkbe vételére. Nincs esély reá.

Ekkor érkezik meg a Krisztus jöveteléről szóló örömhír. Ekkor akar ez a mennyei Ige testté lenni benned is, hogy felragyogjon elnyomott életeden Isten fénye.

Második kérdésünk az, hogy hova jött el Jézus Krisztus? Júdea pusztájába jött. Ennek is mély értelmű jelentése van a ma számára. Az adventnek ez a hírnöke, a teveszörbe öltözött, erdei vadmézen és sáskán élő, haragos hangúnak tűnő próféta nem Jeruzsálembe, nem a paloták ragyogásába, nem a főpapok templomába, hanem a pusztába jött el. A Holt-tenger sziklás vidékére, a Jordán mellékére, abba a sivatagi világba, a holt-tengeri pusztaságba, ahol a környezet is arról beszél, hogy a halál az úr. Ahol a sivatag halált hozó szele fúj. Oda, ahol úgy tűnik, nincs esély az életre. Oda, a pusztába jött el Keresztelő János, mert odakerült a pusztába, az otthontalanságba, a kívül rekedtségbe az ember is.

Éden elvesztése óta az ember a pusztában bolyong, keresi a visszautat Isten otthonába. Isten elvesztése óta keresed a kaput vissza Isten házába. Az Isten szeretetének a hiányában sivatagosodott el a szíved, a lelked, a családi életed, s ott vergődsz a pusztában. Érzed, annak halált hozó levegője megsuhint téged is, nem tudsz szabadulni, önerődből nem tudsz kilépni a pusztaság szorításából.

Egy haszid példázatban kérdezi az ifjú tanuló Salamon rabbitól: Mikor kezdődött el Izráel számkivetetése? A bölcs rabbi így válaszolt: akkor, amikor Izráel már nem is érezte, hogy száműzetésben él.

Mikor kezdődik egy ember pusztai állapota? Amikor már úgy hozzászokik a pusztasághoz, hogy nem is érzékeli az otthontalanságot. Amikor már úgy hozzászoksz az Isten nélküli állapothoz, a Krisztus szeretetének a hiányához, hogy már nem is érzékeled ezt a hiányt. Mikor úgy hozzászoksz az otthontalansághoz, hogy már nem is akarsz beilleszkedni az Isten világába.

Ezért sok ember nem tud mit kezdeni Krisztussal. Sok ember nem érzi már a „világ-éjben botorkálva” – ahogy egy híres filozófus mondja –, hogy Isten árvája lett.

Júdea pusztája az egész világ. Az emberiség nem is sejti a messzeség, a pusztaság, az otthontalanság fájaldmát, „*a kimondhatatlan jelenlét kimondhatatlan kínját*” – fogalmaz egy mai teológus. Mert kimondhatatlanul messze került az ember, és ebben már ki-

mondhatatlan kínjai támadnak. De ezért megy a pusztába Keresztelő János, hogy a pusztába szorultaknak kezdje el hirdetni, vége lesz a te elsvatagosodott életednek, vége lehet annak az állapotnak, amelyikben rég nem érzed már, hogy Isten árvája vagy. Ébredj reá arra, hogy elárvultál rég és elárvult állapotod sivatagából akarj, akarj minden erőddel kijutni és beérkezni az Isten otthonába.

Keresztelő János prédikálni ment a pusztába. Ez a harmadik kérdésünk, amire választ ad az ige: miért jött Keresztelő János? Prédikálni a pusztába. Különös, talán első hallásra érthetetlen, kinek prédikál a sivatagban? Miért nem ment a sűrűn lakott Jeruzsálembe, hogy többen hallják? Azért, mert a pusztában ott voltak a pusztalakók.

Volt egy esszénus vallási csoport, amely a korabeli vallási romlottság miatt, a főpapság római uralomnak való behódolása miatt kivonult a Holt-tenger vidékére. Aszkéták csoportjai rendezkedtek be a sziklás vidék barlangjaiban és ott próbálták a világtól teljesen elvonultan, önmagukba fordulva egy egészen más életet élni. De nem csak az esszénusok csoportja volt pusztalakó. Keresztelő János ott találta a zelóták politikai szélsőséges ellenzéki csoportját is. Mindkét csoport ott szötte nagy terveit Izráel felszabadítására. Az esszénusok vallási csoportja egy szent háborút akart, a zelóták fanatikus csoportja pedig forradalmat akart elindítani. Mindkettő célja a római iga lerázása, az új Izráel felépítése volt.

Keresztelő János nem csatlakozott sem a szentháborúsok, sem a ruha alatt elrejtett törrel járók forradalmi csoportjához. Ő más eszközzel kívánja megvalósítani Izráel felmentését. Az Isten embere, a próféta, nem szélsőséges ember. Akkor sem, ha az öltözte, az étrendje azt árulná el, hogy ez egy rajongó szélsőséges. A Krisztus követségében járó ember soha nem lehet rajongó, és nem lehet szélsőséges. Az ilyen ember önmaga túlfűtött érzelmeinek a foglya, és nem a Krisztus követe.

Keresztelő János is Izráel szabadságát akarja megvalósítani, csak nem úgy, mint az a két szélsőséges rajongó csoport. Ő Júdea pusztájában prédikált. Nem töröket élesíteni, kardokat készíteni ment, hanem prédikálni. Kérdezhetnénk: nincs más lehetőség? Nincs! Csak a Keresztelő János útja, ami egy a Krisztus útjával és ezen kívül nincs más! A szélsőséges rajongások mindig a másik életére törnek. Krisztus a másik, az ellenfél életét is kíméli, önmagát kész feladni. Ezért nem mindenki számára kedvelt út a Keresztelő János és a Krisztus útja. Mégis ez az egyedül normális, járható út.

Keresztelő János Isten országáról prédikált a pusztában: „Térjetek meg, mert elközéltett az Istennek országa.” Elég lenne talán ennyit mondani prédikáció helyett minden vasárnap. De éppen ez az, amit sokan nem szívesen hallgatnak. Szívesebben hallgatnak holmi kisded történeteket, mesterkélte meséket. De azt mondja Péter apostol: nem mesterkélte meséket kitalálva mesélünk nektek, hanem azt mondjuk, amit láttunk és hallottunk.

A mesterkélte meséket előbb-utóbb megunjuk. Ha te is elkezdesz növekedni lélekben, érlelődni hitben, fel fogod ismerni az igehirdetésben, mi a gyermekded mese, és mi a komoly mondanivaló.

Keresztelő János azt mondta az esszénusoknak és zelótáknak, vallási és politikai rajongóknak: térjetek meg, mert elközéltett az Isten országa. Az ember mindig hajlamos a szélsőségekre.

A tegnap a kezembe került egy bukaresti bejegyzett K.f.t. szórólapja. Egy amerikai „tisztánlító médium” megvásárlásra felkínálja az általa aktivált, különös gyógyító és védő erővel rendelkező úgynevezett talizmánt, kristályt. Aki hisz ezekben írjon, kérje el a talizmánt, kicsi nyakba akasztható kristályt potom harminchatezer lejért. Aki a családi, a nagyobbacska kristálydarabocskát kéri talizmánként, az potom százezerért megkaphat-

ja, fizesse csak be a postán és néhány nap múlva megérkezik. Ezt egy hivatalosan bejegyzett K.f.t. terjeszti.

Csodálkozunk, hogy vannak hívei. De hát könnyebb megvenned egy ilyen talizmánt és felakasztani a nyakadba, mint megtérni. Nos, ki a rajongó, a megtérő-e, vagy az ilyen talizmánok bűvös erejében bízó ember?

Keresztelő János valóságghűen mondja: térjete meg, mert elközelített az Istennek országa. Ő ebben az egymondatos prédikációjában honvágyat ébreszt az emberekben a mennyei otthon iránt. Amióta Jézus Krisztus megszületett, az Isten országa itt van ezen a világon, betört a mi pusztai kereteink közé. Érted ezt? Itt van az az Uralom, ami után minden prédikáció honvágyat akar ébreszteni a szívedben. Ez a próféták, az igehirdetők mindenkori feladata.

Egy mai német teológus, Moltmann így fogalmaz: az igehirdető az az ember, aki feltétel nélkül megadta magát a nagybetűs Szónak, amely kimondatott a Krisztus keresztjén. A mai igehirdető kötelessége hírt adni a sivatagi állapotban vergődő lelkeknek, a pusztá lakóinak, hogy haza kerülhetnek az Isten szíve melegébe.

Sokan kérdezték már, hogy mi a megtérés?

Sok ember nem tudja, miből kell megtérnie. Azt mondja a felhívás: fordulj el attól, ami téged eddig nem engedett az Isten közelébe. Mi a megtérés? Az életed mentése. Amikor ég a ház kirohansz, mindent otthagynva, nem sajnálva. Amikor már az örökélet a legfontosabb számodra, megtértél. A megtérés ráállás az életre. Aki nem akar megtérni, az nem szereti az életet. Az élet egyenlő Krisztussal. Aki szereti Krisztust, az szereti az életet. Aki igazán szereti az életet, az kész arra, amit Krisztus mondott: lemond mindarról, amit mindeddig titkon dédelgetett, kilép mindabból, ami eddig megkötözte. Így kezdődik az igazi életpártiság.

Az élet titka egészen egyszerű, és mégis nagyon érdekesen hangzik: aki meg akarja tartani az életét, elveszti azt; és már elvesztette. Aki viszont a maga életét odaadja Krisztusnak, az megnyeri; már megnyerte.

Nos, a megtérés nem az, hogy beülök minden vasárnap a templomba, elolvasok két-három részt a Bibliából. Még csak az sem, hogy a maximális anyagi áldozatot meghozod Istenért, egyházadért. Ez is hozzátartozik, de nem az. Bizony nagy kérdés, hogy ott ég-e a szívedben a mennyei honvágy? Érezed-e, hogy jön Valaki, aki más mint te, és ennek a látogatása téged zavarba ejt, felkavar. Ez a Valaki, akinek az érkezéséről Keresztelő János beszél, Krisztus, azt várja, hogy kötelezd el magad végleg neki.

Úgy fogalmazott valaki, hogy az el nem kötelezett keresztyénség betegség. Beteg a lelki életed, a vallásosságod, amíg el ne kötelezed magad tökéletesen az érkező Krisztusnak. Mert mennyire pusztá lelki értelemben a kapcsolatnélküliség, Isten hiánya, a közösség hiánya. Ez a pusztai élet, az elszigetelt, elmagányosodott élet. Ezt akarja felszámolni, ezért mondja, hogy térj meg és lépj be az Isten országába, az Isten uralmába, mint ahogy megtették azok, akik kimentek Jánoshoz, megkeresztelkedtek, megtértek, vallást tettek az ő bűneikről. Amikor ki tudsz menni égő életed házából, szembefutsz az élet fejedelmével, akinek a szorításában érzed, hogy az igazi nagybetűs élet ölelt magához. Ámen.

Prédikációsorozat karácsony nagyhetére

Lőrincz István

Marosvásárhely – Alsóváros

József álmai

Látni és hinni

Alapige: Máté 1,18–20

Először is hadd jegyezzük meg mindjárt itt az elején, hogy nem az ószövetségi Józsefnek, Jákób fiának az álmairól lesz szó ebben a sorozatban, hanem az újszövetségi Józsefnek, Jézus apjának, Mária férjének az álmairól. Háromszor is megjelent neki Isten álomban, egyszer Jézus születése előtt, kétszer pedig Jézus születése után. Az ilyen jelenések mindig rendkívüli jelentőséggel bírnak. Ez is. Főleg azért, mert itt a jelenések célja is mindig meg van jelölve. Nem csak az van megírva, hogy megjelent egy angyal Józsefnek álomban, hanem az is, hogy miért jelent meg.

Először ez a megjelenés Mária érdekében történik. Hiszen itt azt olvassuk, hogy József, amikor megtudta, hogy felesége várandós, titkon el akarta őt bocsátani. Ebben a nehéz pillanatban jött a József első álma. Ennek az álomnak egy nagyon áldott oka volt, mégpedig az, hogy Mária József mellett maradjon, hogy ne kelljen őt titokban elbocsátani. Milyen hálás lehetett Mária azért, hogy Isten így figyelmeztette az ő jövődöbéljét, és így együtt maradhattak. Micsoda mennyei segítség volt ez a jelenés. Saját erejével Mária soha nem tudta volna Józsefet meggyőzni ártatlanságáról, emberi erővel nem tudta volna rávenni arra, hogy a kor szokása szerint ne bocsássa el őt, hanem vele maradjon. Ő tudta, hogy mi történik vele, hogy valami egészen rendkívüli történik, hogy szűz létére szülni fog. De ezt ő hiába mondta volna el férjének, nem tudta volna ezt a csodát vele megértetni. És ekkor, amikor Mária talán a kétségbeesés határán volt – hisz az elbocsátás számára a halált jelentette volna, vagy legalábbis iszonyú nyomort és megaláztatást – jön az Isten angyala és minden kérés nélkül átveszi ezt a lehetetlen, emberi erőt meghaladó feladatot, hogy meggyőzze Józsefet. Mária meglátta, hogy mennyire igaz az, amit az angyal nemrég még neki mondott, hogy az Isten előtt semmi sem lehetetlen. Isten előtt nem volt lehetetlen az, hogy férjét meggyőzze a szűztől való születésről.

Milyen vigasztaló üzenet ez a mi számunkra. Hiszen hányszor szeretnénk mi is meggyőzni embereket az evangélium igazáról, az igének az igazáról és nem sikerül. Mindent elkövetünk, a lelkünket is kitesszük sokszor, mert annyira szeretnénk valakivel elfogadtatni Isten dolgait. Már-már kétségbe esünk a sikertelenség felett, és akkor meg kell látnunk, hogy amit mi nem tudtunk elvégezni, azt Isten Lelke igenis el tudja végezni. Mi nem tudtuk meggyőzni ismerősünket, de Isten Szentlelke meg tudta győzni azt a személyt. a Áldott legyen Isten ezért a meggyőző munkájáért.

De ez az álom a József érdekében is történt. Hogy az ő hitét megerősítse. Számára ez az álom óriási erőt adott, hogy el tudja hordozni az emberek gúnyolódását, megvetését és mindazt a sok próbát, ami még ezután következett. Ez az álom szüntelen ott lebegett előtte. Meglátta azt is, hogy Isten mennyire ismeri az ember titkos gondolatait. Hisz ezt a tervét ő még senkivel sem ósztotta meg, senkinek sem mondta el. Csak az ő szívében, gondolatában volt meg ez a terv, de Isten már tudta mindezt. Megtapasztalta azt, amit a zsoldáros évezreddel azelőtt már megtapasztalt. (Zsolt 139,1.2.4) Így Isten mindkettőjük

számára nyilvánvalóvá tette akaratát. Hogy ők mindketten megismerjék, hogy Isten könyörülő Úr. Isten megkönyörült mindkettőjükön. Márián is, aki nem tudta volna férjét meggyőzni és Józsefen is, aki nem tudott volna hinni.

Karácsony ezt hirdeti nekünk. Jézus azért kellett emberré legyen, hogy mi lássunk és higgyünk. Ezért most is imádkozunk Szentlélek bennünk és közöttünk való munkájáért. Ámen.

Megszentelt sors- és életközösség

Alapige: Máté 1,21–25

A tegnap este láttuk, hogy mit jelentett az angyal megjelenése Mária és József személyes életében, mindkettőjük Isten-ismerete szempontjából. Ma este ennek a történetnek egy egészen más oldalát vizsgáljuk meg. Ez pedig nem más, mint az, hogy az angyal megjelenése a szentek sors- és életközösségét munkálta ki az ő életükben. Mert gondoljuk csak meg: ha ez a jelenés nem lett volna, akkor Máriának mindazt, ami ezután következett teljes egyedüllétben, teljes magányban és elhagyatottságban kellett volna átélnie. József őt el akarta titokban bocsátani. Egyedül kellett volna az áldott állapot egész idejét eltöltenie, egyedül kellett volna a megvetettséget és kivetettséget és az ezzel járó teljes nyomort elhordoznia. Egyedül kellett volna a betlehemi utat megtennie, egyedül kellett volna lennie a szülésnél, egyedül kellett volna fogadnia a pásztorokat és bölcséket. Milyen nehéz lett volna mindezt egyedül végigcsinálni, mekkora próba lett volna ez számára.

De íme nincs egyedül. Ott van mellette valaki ugyanazzal a hittel, akit ugyanaz az Isten győzött meg mint őt, s akinek engedelmeskedik, ugyanabból a forrásból táplálkozik. Együtt beszélnek ezekről a dolgokról, együtt csodálkoznak rá Isten munkájára, együtt imádkoznak erőért és kitartásért, együtt adnak hálát a megtapasztalt kegyelemért, a gondviselésért, az áldásokért. Együtt a szentek közösségében. Együtt fognak nemsokára biznyságot tenni a pásztoroknak, bölcséknek, együtt fognak felmenni a templomba, együtt fogadják Simeon áldását. Mindent együtt fognak tenni ezután. Maguktól erre nem lettek volna képesek, maguktól csak elválni tudtak volna, egymást elbocsátani, egymást cserben hagyni, egymást kitaszítani. Az ördög szétdobálta volna őket az egyedüllétbe, a kitaszítottságba, a magányba, de Isten Lelke, íme együtt tartja őket.

Mekkora áldás ez a mi számunkra is. Nem kell egyedül maradnunk. Lehet együtt élni a házasságban, lehet együtt élni a családban a szülőknek és a gyermekeknek, lehet együtt élni a gyülekezetben, minden emberi különbség ellenére. Együtt a hitben, együtt a szeretetben, együtt a munkában, együtt az imádkozásban, együtt a templomban, együtt a próbákban, egymás mellé állva, egymást segítve, vigasztalva.

Ismerjük-e mi ezt a közösséget, ezt az áldást, ezt a kegyelmet, ezt a szabadítást? Vagy még mindig csak egyedül vagy, egyedül a hitetlenségben, a bűnben, a válásban, a kitaszítottságban. Isten összekapcsol minket az angyali kijelentés által, az ige által, a karácsonykor megszületett Gyermekek által. Ő mindig velünk van és velünk marad, de mi is együtt lehetünk, együtt maradhatunk. Mekkora ajándék ez Máriának, Józsefnek, Annának, akinek senkije sem volt, se férje, se gyermeke, de ott volt a szentek közössége, ott voltak mindazok, akik Jeruzsálemben a váltságot várták. Ott vagy egy áldott közösségben együtt az Úrral és együtt a testvérekkel, együtt Pállal, a reformátorokkal, a hitvalló ősökkel, a hit hőseivel, a megdicsőült gyülekezettel és a még földön küzdő egyházzal. Nem tökéletes gyülekezet ez, mind kegyelemre szoruló, mind csak kegyelemből élők. De mégis: ez a legáldottabb, legszentebb közösség, ami létezhet ezen a világon. Ebbe a közösségbe az Úr téged is vár, téged is hív. Ne maradj kívül. Ne csak egy-két

napra, az ünnep alkalmára, hanem minden napon, minden helyzetben, minden próbában. Mert a szentek sors- és életközössége a tied is lehet. Ámen.

Szolgálni Jézusnak

Alapige: Máté 2,12–15

Még egy második alkalommal is megjelent az Úr angyala Józsefnek. Erről mindjárt a keleti bölcsek története után olvassunk. Miután a bölcsek elmentek, Isten álomban figyelmeztette Józsefet a veszélyre, hogy Heródes király a gyermeket halálra keresi, ezért vegye Máriát és a gyermeket, és meneküljenek Egyiptomba.

Ennek a jelenésnek még rendkívülbb az oka, mint az előzőknek. Hisz most nem Mária vagy József érdekében kap József kijelentést, hanem a Gyermekek érdekében. Isten bekapcsolja Józsefet Jézus életének a megmentésébe. Egészen különös ez. Ez épp az ellenkezője annak, amit mi mindig hallani és mondani szoktunk. Mi mindig azt halljuk, ezt mondja az ige, hogy Jézus Krisztus megmenti, megtartja a mi életünket. Valóban: az egész Szentírás ezt hirdeti: Jézus Krisztus azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett. Ő azért jött, hogy mi élhessünk, és hogy életünk legyen. Az a nagy örömhír, hogy mi az Ő gólgotai áldozatából, az Ő vére által tartattunk meg és élünk. De itt valami egészen másról van szó, mégpedig arról, hogy József kell Jézus megtartása érdekében tegyen valamit: vegye a Gyermecket és meneküljön vele. Itt nem Jézus tartja meg Józsefet, hanem József tartja meg Jézust, nem vére hullásával, de teljes erejének, engedelmes-ségének bekapcsolásával, teljes erejének bevetésével. Az által őrizi meg Jézust, hogy engedelmeskedik az angyal által adott parancsnak. Nem kis dolgot kell tennie. Nem kis erőfeszítés ez. Testi és lelki erejének teljes bevetésére szüksége van, hogy ezt a hatalmas feladatot, a Jézus megvédelmezését el tudja látni. Hiszen gondoljuk csak el, hogy mekkora testi erőre van szükség egy most született gyermekkel, és egy gyermekágyas édesanyával együtt több száz kilométert megtenni. Csak úgy hirtelen, az éj leple alatt venni két személyt és nekiindulni velük a nagyvilágba.

József teljesen betöltötte ezt a küldetését. Ott maradt Egyiptomban a gyermekkel Heródes haláláig.

Vajon mi megtesszük-e ma ezt? Készek vagyunk-e a Gyermecket egész életünkkel szolgálni? Készek vagyunk-e úgy szolgálni, ahogy Ő azt tőlünk igéjével kéri. Testi és lelki erőnk teljes bevetésével. Ha tőlünk az Úr ma ilyen nagy dolgot kérne, készek volnánk-e megtenni azt Jézusért? Milyen keveset tudunk mi elhordozni érte!?! Milyen keveset tudunk vállalni érte!?! Milyen kedves ennek a Józsefnek a szolgálata! Ő már jóval azelőtt szolgált Jézusnak, mielőtt Jézus a Golgotán, a kereszten szolgálhatott volna neki. És milyen sokan szolgáltak neki mielőtt még Ő a kereszten szolgált volna vérével értük. Péter anyósáról olvassuk, hogy felkelvén szolgált vaia nekik. Az asszonyok vagyonukkal szolgáltak neki. Mindenkinek van mivel Jézusnak szolgálni. Mindenki az épp neki adott sajátos kegyelmi ajándékkal kell hogy szolgáljon. De mennyivel könnyebb nekünk szolgálni. Hisz mi már Jézus nagy gólgotai szolgálata után vagyunk. Mi már tudjuk, mi már látjuk, hogy Ő mekkora szolgálatot vállalt értünk. Mi már érezzük és tudjuk, hogy mekkora szeretettel adta magát érettünk. Mi már tudjuk, hogy Ő mi mindent kész volt felvállalni értünk. Milyen kevés az, amit Ő tőlünk vár. És mi még azt sem tudjuk, vagy azt sem akarjuk megtenni. Nem tudunk azonnal és készséggel engedelmeskedni. Mindig okoskodunk, mindig beleszólunk, mindig jobban tudjuk, hogy mit kell tenni. Meg soha nincs időnk. Mi mindig mással vagyunk elfoglalva. „Ments ki engem”, mondták a példá-

zatbeli becstületes, derék gazdaemberek. Minden fontosabb volt nekik, a szántóföld, a feleség, a vagyon. Tanuljunk Józseftől szolgálni Jézusnak. Ámen.

„József hitt az Úrnak és tulajdonították az néki igazságú”

Alapige: Zsidók 11,32–36

Mindkét angyali jelenés óriási jelentőségű volt a József számára. De Jézus számára is. Soha nem beszélhetünk ezekről az eseményekről úgy, mint ami valami mellékes, jelentéktelen dolog lett volna. Ha ezek az angyali jelenések nem lettek volna, akkor ez óriási tragédia lett volna, hisz akkor Jézus is meghalt volna, még mielőtt elvégezhetné volna a megváltás munkáját. Ha először nem jelent volna meg az angyal, akkor József és Mária elváltak volna. A második jelenés nélkül a Gyermeket megölték volna. De így egyik szerencsétlenség sem következett be. Mi nagyon jól tudjuk azt, hogy mind a két jelenés Isten csodálatos és hatalmas beavatkozása volt az eseményekbe, hisz az angyalnak Isten parancsolt. Ő küldte. De azt is tudjuk, hogy mind a két alkalommal döntő jelentőségű volt a József engedelmissége is. Mert hiába jelent volna meg az angyal, ha József az üzenetet elutasította volna, ha nem vette volna komolyan, ha nem engedelmeskedett volna neki. De hála Istennek, ő mindkét alkalommal meghallotta a mennyei üzenetet és engedelmeskedett is a kapott parancsoknak. József hitt az Úrnak, és ebben volt az ő üdvössége, az ő megtartatása.

Az emberek olyan sokszor lekicsinylően beszélnek a hitről. Hinni, – hát mire jó az? Lélek, Lélek, de miből élek; szokták az emberek mondogatni. Ez az ige világos választ ad erre a kérdésre, hogy mit jelent a hit, és milyen hasznát vesszük annak a mi földi életünkben. Ha József nem hitt volna és nem engedelmeskedett volna, menthetetlenül elvesztett volna. Elvesztette volna üdvösségét is. Elveszítette volna Máriát is, ezt az áldott asszonyt, elveszítette volna házasságát. Elveszítette volna azt az áldott lehetőséget, hogy Jézus közelében maradjon.

A Zsidókhoz írott levél azt mondja, hogy a hit hősei hit által országokat győztek le, az ígéreteket elnyerték, az orozslánok száját betömték. Ezt az ígét soha ne felejtjük el. József hitét és engedelmisségét soha se felejtjük el. Mindez a mi tanulságunkra íratott meg, hogy mi is keressük, kérjük ezt a hitet, ezt az engedelmisséget. Hit által tartatott meg, hit által vette magához Máriát, hit által menekült Egyiptomba. Megtartotta Máriát, a Gyermeket és saját magát is.

Az üdvösségnek számunkra is csak egyetlenegy útja van, és ez nem más, mint a hitben való engedelmisség. Aki nem hajlandó ezen az úton járni, az nem fog megtartatni. Aki nem engedelmeskedik hitben mindannak, amit az Úr az Ő igéjében kijelentett, az el fog veszni. Hit nélkül lehetetlen az Istennek tetszeni. Hit nélkül minden hiábavaló. A hit és cselekedetek itt csodálatosan összefonódnak. Először a hit. József elhiszi mindazt, amit az angyal mond neki, de azt is kész megtenni, amit az Úr parancsol neki. Nem tudja, hogy miért. József nem magyarázkodik, nem okoskodik, nem jön azzal, hogy igen Uram, „de”. Pontosan teszi azt, amit Isten parancsol neki. A hit hősei mind követték ezt a példát. Nem voltak tökéletes emberek. A Szentírás a legtöbbről súlyos bűnöket is feljegyez. Paráznság, részegség, bálványozás is előfordult náluk. De egyben tökéletesek voltak. A hitben. Nem kételkedtek Isten szavában. Akkor is elfogadták az ígét, amikor az ítéletet hirdetett felettük, amikor Isten rápirított bűneikre és újra megtérésre hívta őket. Ezért nem volt méltó rájuk a világ. Mert teljes hittel kapaszkodtak azokba az ígéretbe, amiket Isten adott nekik. Egy pillanatig sem kételkedtek Isten szavában. Bárcsak tudnánk mi is ilyen hittel járni és élni egész életünkön át. Ámen.

Az Úr kegyelemet és tisztességet ad

Alapige: Zsoltárok 89,20–38

Mikor ezeket az angyali jelenéseket olvassuk, feltűnik az, hogy milyen nagy megtiszteltetés mindez József számára. De ha elgondolkozunk József személyén és megvizsgáljuk mindazt, amit a Szentírás mond róla, akkor kiderül, hogy ez a József egyáltalán nem egy rendkívüli ember. Egyáltalán nem gondolhatunk arra, hogy azért részesült volna ebben a megtiszteltetésben, mert egy rendkívüli ember lett volna.

Ennek óriási jelentősége van a mi számunkra. Mert mi mindig úgy gondolkodunk, hogy Isten minket is csak akkor szeret, akkor választ ki, ha mi valami nagyok vagyunk, valami rendkívüli dolgot cselekszünk, ha különös erényekkel rendelkezünk, ha makulátlan becsületességgel élünk. De erről Józsefnél semmit sem hallunk. Csak annyit tudunk róla, hogy egy egyszerű ács volt, éppoly hétköznapi ember, mint amilyenek mi magunk is vagyunk. Mária sem volt rendkívüli. Ő is pont olyan ember volt, mint közülünk bárki. Mária úgy énekel: Reá tekintett az ő szolgálóleányának alázatos állapotjára. Más fordítás szerint ez alacsony, megvetett állapotot jelöl.

Ha mi most feltesszük a kérdést, hogy miért részesült épp József és Mária ebben a kegyelemben, akkor azt kell mondanunk, hogy ennek oka nem bennük, hanem rajtuk kívül volt. Az első jelenéskor az angyal Józsefet Dávid fiának nevezi. Tehát azért, mert ő Dávid leszármazottja volt. Azokat az ígéreteket, amiket Isten Dávidnak adott, az ő késői leszármazottján, Józsefen töltötte be. „Az ő magva örökké megmarad, és az ő királyi széke olyan előttem, mint a nap.” (Zsolt 89,37) Mindaz a tisztesség, amiben József részesül, az Isten Dávidnak adott ígéretének köszönhető.

Ez azonban velünk is így van. Ne gondoljuk soha azt, hogy Isten a mi jószágunk és erényeink alapján jutalmaz meg minket azért, mert mi nem vagyunk bűnösök és gonoszok, mert bizony azok vagyunk. A kegyelem, az üdvösség Isten Jézusban adott ígéretként teljesedik be rajtunk. Az ő teljességéből veszünk kegyelmet is kegyelemért. Az Úr kegyelmet és tisztességet ad, de nem érettünk, hanem egyedül Krisztusért, akinek érdemét nekünk tulajdonítja, nekünk számítja be.

József háromszor részesül angyali jelenésben. Mekkora megtiszteltetés! József adhatja Jézusnak azt a csodálatos nevet, a Jézus nevet, mert ő szabadítja meg népét annak bűneiből. József végezheti el azt a feladatot, ami ezerszer nagyobb, mint az, amit ő ácsként véghezvitt, hogy megszabadítja Jézust a gyilkos Heródes markából és később, a harmadik jelenés után visszaviheti Őt Názáretbe, ahol felnövekedik, s ahonnan majd elkezdheti áldott messiási munkáját. Háromszor is felhasználja őt Isten arra, hogy ószövetségi ígéreteket általa beteljesítsen, hiszen mind a három: a névadás, az Egyiptomba való menetel és a Názáretbe való visszatérés már meg volt az Ószövetségben jövendölve.

Milyen óriási dolog ez. Amit Isten Dávidban elvetett, az Józsefben gyümölcsöt termelt. József mindent Istennek köszönhet, annak az Istennek, aki következetesen beváltja minden ígéretét. De Isten a legtöbbet ennek a világnak nem Dávidban, hanem Jézusban adta. És az, amit Isten Jézusban adott ennek a világnak, az bennünk kell hogy gyümölcsöt teremjen. Ma én vagyok József, akit Isten használni akar az ő ígéreteinek beteljesítésére. Például annak az ígéretnek a beteljesítésére, hogy az evangélium hirdettessék minden teremtménynek. Vagy az az ígéret, hogy ti vagytok a világ világossága. Mindez nem érdem, mindez merő kegyelem. Magasztaljuk ezért az Urat! Ámen.

Tagadja meg az ember magát

Alapige: Máté 2,16–23

Ma elérkeztünk a harmadik angyali jelenéshez, amiben Józsefnek része volt. Ez Egyiptomban történt. Ennek a jelenésnek az volt a célja, hogy véget vessen a József, Mária és a Gyermekek száműzetésének. „Mert mind meghaltak, akik a Gyermekeket halálra keresték.” József és kis családja újra visszatérhet Izráelbe. A Messiást József és Mária hozza vissza, mutatja be a saját népének. Nagy tisztesség, nagy kiváltság, hogy ezt meg tudták tenni.

De ez nem csak egy rendkívül megtisztelő, hanem ugyanakkor egy rendkívül nehéz feladat is volt. Mindhárom alkalommal rendkívül nehéz lehetett engedelmeskedni Isten szavának, amit az angyal szája által mondott. Nehéz volt először Máriát magához venni, hisz ő épp titokban el akarta bocsátani őt. Isten azonban pont az ellenkezőjét parancsolta annak, amit ő tenni akart, vagyis azt, hogy vegye feleségül. A második alkalommal is nagyon nehezebbé eshetett az engedelmisség. Hisz ez is egy rendkívül fárasztó és veszedelmes út volt. És ott maradni egy bizonytalan, meghatározatlan időpontig szintén nem lehetett könnyű. Nem csak addig kellett maradnia, amíg ő jónak látta, hanem várnia kellett a jelre. És most jön a harmadik parancs: visszamenni Izráelbe. Ismét egy hatalmas út feleségével és gyermekével. Most még tovább kellett menni, hisz akkor délről mentek, Betlehemből indultak, most pedig északra kellett eljutni, Názáretig. Ez még többnapos utat jelentett József és családja számára. Mindez nem volt könnyű. De nekünk sem könnyű. Mindig úgy van a mi életünkben is, ahogy Ézsaiás próféta mondja: „az én utaim nem a ti utaitok.” Vagy ahogy Jézus mondta Péternek: más övez fel téged és oda visz, ahova nem akarsz. Az Isten útjai mindig nehezek és keresztezik a mi útjainkat. De akármilyen nehéz is Isten útján járni, mégis lehetséges. Ez nagy vigasztalás és nagy bátorítás a mi számunkra is. Mert ez azt jelenti, hogy ma is lehetséges Isten útjain járni.

Józsefről egyik angyali jelenés után sem olvassuk, hogy tiltakozott volna, vagy megtagadta volna a parancs teljesítését. Mindhárom esetben pontosan engedelmeskedett az isteni küldetésnek. Mindig azt tette, amit Isten kért tőle. Újra és újra kész volt a maga akaratáról és tervéről lemondani, és elfogadni az isteni döntést. Minden alkalommal kész volt a saját terveit és vágyait feláldozni. József tökéletesen betöltötte azt, amit Jézus követőtől kért: tagadja meg az ember magát. Engedelmissége mindig áldást hozott magával. Áldás volt ez Mária számára, Jézus számára és mindnyájunk számára. De áldás volt ez önmaga számára is. Hisz az engedelmisséggel mindig az engedelmeskedő jár a legjobban. És engedelmisségével József Isten dicsőségét is munkálta és szolgált.

Józsefet ezért nem kell dicsőíteni, sem imádni. Minden dicsőség Istené az ő engedelmisségéért is. Mindebből azt az áldott következtetést vonhatjuk le, hogy tetszett Istennek nem csak szólni Józsefhez, hanem ugyanakkor benne a választ, a cselekedetet is kimunkálni. Isten volt az, aki munkálta benne mind az akarást, mind a munkálást jó kedvűből. Amit József a maga erejéből soha nem tudott volna megtenni, az Isten munkája által lehetőségessé vált. József minden szeplő és sömörögzés nélkül engedelmeskedett. Semmilyen hitetlenség, bizonytalankodás, halogatás, vonakodás nem árnyékolta be engedelmisségét. Valahányszor megszólította őt Isten, a világ legtermészetesebb dolga volt számára, hogy azonnal és maradék nélkül engedelmeskedjen.

Hadd csendesedjünk oda Józsefnek ehhez az engedelmisségéhez. És indítson minket mindez imádságra: add Uram, hogy én is így tudjak engedelmeskedni. Add Uram, hogy így tudjam parancsolataidat megtartani. Ujjongjon fel szívdünk: lehetséges Isten útjain

járni, lehetséges az Ő akarát cselekedni. Lehetséges akkor, ha Krisztus él bennünk!
Ámen.

Nem erővel és nem hatalommal, hanem az én Lelkem által

Alapige: Zsoltárok 3

Zakariás próféta ezt mondja: „nem erővel és nem hatalommal, hanem az én Lelkemmél.” József háromszori engedelmsége gyönyörű illusztrációi ennek az ígének. Itt Istennek semmit sem kellett erővel vagy hatalommal elvégeznie, kikényszerítenie. De igenis az emberi erőszak ellenében és ellenére kellett mindennek így lennie. Az emberek részéről óriási volt az erő és erőszak. József is elhatározta, hogy erővel és hatalommal, Mária minden tiltakozása ellenére, el fogja Máriát bocsátani. De ez nem következett be, és ez Isten Lelkének volt a munkája. Isten Lelke Józsefet más gondolatra és más lépésre vezette.

Heródesnél is óriási volt az erő és a hatalom, gondoljunk csak a betlehemi gyermekgyilkosságra. De Jézust nem tudták Heródes katonái megölni. Ez is Isten Lelkének volt köszönhető. Ez nagyon sokatmondó a mi számunkra, a mi helyzetünkben, a mi életünkben is. Mert mit tudunk mi ebből az egész eseménysorozatból következtetésként levonni? Azt, hogy sem a magunk ereje, erőszakossága, amivel sokszor Isten terveivel szembe szállunk, sem a körülöttünk levő erőszakosság, legyen az politikai, vagy gazdasági, vagy bármilyen más formájú, nem jelentik a végső döntést. Egyszerűen, nem az erőszak és a hatalomé vagy a hatalmasoké az utolsó szó. Az utolsó szó Istené! Ha Isten szól, ha Ő valamit eltervez, akkor az emberi erőszak annak semmit sem árthat. Ezt József háromszor is megtapasztalta. Milyen különös ez is, hogy Isten álmokat is felhasznál terve véghezvitelében. Ez a mi látásunk szerint nagyon ingatag talaj. Ez egy gyenge fundamentum, olyan gyenge, hogy már gyengébb nem is lehetne. Még arra sem volt szükség, hogy József éber legyen, még arra sem volt szükség, hogy Isten hangja mennydörgő erővel rezgtesse meg a József dobhártyáját, még az sem volt szükséges, hogy Isten személyesen jelenjen meg Józsefnek, mert valahányszor angyal által szól, minden álomban történik meg. Micsoda munkája ez az Isten Lelkének, aki még így is el tud érní és meg tud mozgatni bennünket. Elég az álomban való megintés, hogy minden megtörténjen.

József szándéka meghíúsul, Heródes terve dugába dől, József félelme attól, hogy visszatérjen Izráelbe, elvételik. József életében beteljesedik az, amit már Jeremiás is átélt többszáz évvel azelőtt: „rávétél engem Uram és rávétettem; megragadtál engemet és legyőztél.” (Jer 20,7) Áldott legyőzések ezek a József életében és a mi életünkben. És mennyire megismerte József Istent mindezekben az eseményekben. Megismerte azt a hatalmas Istent, aki mindenen fölött uralkodik, akinek minden erő és hatalom engedelmeskedik, akinek semmilyen erő és hatalom nem állhat ellent. Megismerte azt, hogy Isten „pöccint” egyet az ujjával, és megváltoztatja az emberek által ravaszul és gonoszul kigondolt terveket. Aki meghíúsitja az ő tervét, a Heródes tervét, a bölcsek tervét. Aki tud szólni álomban, aki angyalt tud küldeni követségbe, aki mindig megtalálja a legmegfelelőbb utat arra nézve, hogy véghezvigye csodálatos tervét. Így jelentette ki magát Isten Józsefnek és így jelenti ki magát nekünk. Ezekben a történetekben is Ő jelenti ki magát. Hogy ezen a karácsonyi nagyhéten is, épp a József története, álmai által is egyre jobban megismerjük Őt.

Imádkozzunk, hogy Istennek ugyanaz a Lelke érintsen meg minket is, szólítson meg minket is, ragadjon meg minket is, vezessen engedelmességre minket is. Szóljon hozzánk éjjel és nappal, szóljon hozzánk igéje által, életünk eseményei által, ha úgy akarja, álom által is. Szóljon hozzánk jó napokban és rossz napokban, ha élünk, vagy ha meg kell halnunk, szóljon hozzánk mindig. És teremtsen meg bennünk is az engedelmesség áldott gyümölcseit. Ha megtette ezt József életében, miért ne tenné meg a mi életünkben is! Ámen.

Chicagói karácsony

Jn 3,14k

Minden este ugyanannál az asztalnál ült a vendéglőben. Azok, akik értenek az ilyesmihez, biztosak voltak benne, hogy rendőrnek még színet sem szeretné látni. Azt mindnyájan észrevettük, hogy nincs valami jó bőrben.

Különleges karácsonyi ajándékot gondoltunk ki emberünk számára. Egy régi telefonkönyvből kitéptük azokat az oldalakat, amelyen a rendőrség telefonszámai voltak. Szépen összehajtogattuk és újságpapírba csomagoltuk. Síri csönd lett, amikor egyikünk átnyújtotta az ajándékot. Vonakodva vette kezébe a kis csomagot, kétkedő pillantást vetett ránk. Észrevettem, hogy hosszú ujjait végigfuttatta az ajándékon, biztosan megpróbálja kitalálni, mi lehet benne.

És ekkor váratlan dolog történt. Ahogy a zsinórt bogozgatta, pillantása az újságra tévedt. Előregörnyedt, szinte beletemetkezett a lapba. Én embert így még nem láttam olvasni. Erre mondják, hogy falta a betűket. Aztán felnézett. Ilyen ragyogó szemeket nem láttam sem azelőtt, sem azután.

– Itt az áll, itt az van ebben az újságban – kezdte akadozó nyelvvel –, hogy felderítették az ügyet... Ohio államban megtalálták a tanút, aki végérvényesen bizonyította, hogy nekem semmi közöm az egészhez!

És megértettük, ez az ember ebben a percben tudta meg, hogy rehabilitálták. Valami miatt, amiért végigbujdosta fél Amerikát. És kacagni kezdett. Nevetése bearanyozta a szegényes vendéglőt. És mi is nevtünk, úgy, ahogyan csak karácsonykor tud nevetni az ember. Ünnepeztünk, most már igazán ünnepeztünk, tiszta szívből.

És ki gondolt volna arra, hogy azt a régi újságlapot nem mi választottuk ki, hanem Isten...

Bertold Brecht nyomán

Karácsonyi prédikációk

Fazakas Sándor

Derecske – Magyarország

Jézus imádása

Alapige: Máté 2,11

Bibliavásolás: Máté 2,1–12

1. Otthagytad-e szívedet a karácsonyi gyermeknél? Ezzel a kérdéssel kezdem ezt az ünnepi igehirdetést. A napkeleti bölcsek nemcsak aranyat, tömjént és mirhát ajándékoztak a karácsonyi Gyermekeknek, de otthagyták a szívüket is. Leborulni és tisztességet tenni Előtte ma sem jelent mást, mint Nála hagyni a szívünket. Ma nem a textusban felsorolt kincsekre van szüksége Jézusnak, hanem a szívünkre. Hol hagyta, kinél hagyta a szívedet?

Egy beteg koldus ült az út szélén és kezét a járókelők felé nyújtva koldult. A legtöbben észre sem vették. Aztán valaki megállt előtte és ezt mondta: Nagyon szívesen adnék neked valamit, de most veszem észre, hogy egyetlen fillér sincs nálam. A koldus erre így válaszolt: Többet adtál nekem sok-sok fillérnél, mert te a szíved egy részét hagyta nálam!

Ezt várja tőled a karácsonyi Gyermekek! Őelőtte leborulni és tisztességet tenni azt jelenti: otthagyni a szívünket!

2. Ma is sokan vannak, akik kívül állnak! Sosem tudjuk meg, hogy miért éppen a napkeleti bölcseknek adta hírül Isten, hogy Izráelben Megváltó született. Hiszen ők kívülállók, idegenek voltak! És éppen ezek a kívülállók, akiktől egyáltalán nem várnánk, indultak el Betlehembe, hogy imádják a karácsonyi Gyermekek. Akiktől pedig elvárnánk, akik „belül voltak”, otthon voltak, akiknek évszázadok óta hirdettetett a Messiás, éppen Izráel kegyesei, akik ott voltak a „tűz mellett”, éppen ők maradtak távol. Akik jártasak voltak a Tórában, a zsidók szent könyvében, a jeruzsálemi templom főpapjai, éppen azok, akik belül voltak, még a helyet is elkerülték, ahol Jézus született. Így is lehet élni! De a kívülállók, a pásztorok és a napkeleti bölcsek imádják Őt.

Örök figyelmeztetés számunkra, akik „belül vagyunk”, hogy mértéktartóbbak és visszafogottabbak legyünk azokkal szemben, akik úgymond az egyházon kívül vannak. Mi hisszük, hogy Krisztusnak ebben a világban van egy másik egyháza is, a kívülállók egyháza, az ismeretlenek és idegenek egyháza. Ha egyszer Isten szemével nézhetnénk körül, mérhetetlenül elcsodálkoznánk azon, hogy e mostani karácsonykor is északtól délig, nyugattól keletig hány millió „kívülálló” borul le a testé lett Ige előtt és imádják Őt! Ne hidd, hogy mind pogány, aki most nincs itt! Ne hidd, hogy sohasem imádkoznak és sohasem olvasnak Bibliát azok, akiket nem látsz a templomban! Valaki megkérdezte Barthot, a híres teológiai professzort: „Mondja, professzor úr, véleménye szerint kik kerülnek be az Isten országába?” Barth így válaszolt: „Ásszonyom, ha mi egyáltalán ott leszünk, mérhetetlenül fogunk csodálkozni azon, hogy milyen sokan lesznek ott olyanok, akikről még álmunkban sem mertük hinni!”

Iszonyatos szerencsétlenség lenne, ha most is csak a kívülállók borulnának le a Gyermekek előtt és imádnák Őt, mint egykor a napkeleti bölcsek, mi pedig, akik „belül vagyunk”, elfordulnánk tőle. Ezért karácsony napján nem csak a belülállót, de a kívülállót is köszöntjük!

3. A hitnek próbája van. A mai beavatlatlanok is könnyen juthatnak arra a következtetésre, hogy a napkeleti bölcsek egy fatális tévedés áldozatai. Szinte semmit sem látnak, semmi különöset, semmi feltűnőt, hacsak a csillagot nem, és mégis hisznek. S amikor megérkeznek, ha egyáltalán látnak valamit, az nem más, mint ordító szegénység és égbekiáltó ellentmondás. Ez a gyermek az ég Királya? Jászolban és barmok között a földre szállt Isten? Hiszen azon a gyermekben ott az istállóban nyoma sincs királyinak, fenségesnek, isteninek, éppúgy, mint mikor nagypénteken keresztre feszítették. De a napkeleti bölcsek, ezek a kívülállók mégis hisznek! Bárcsak mi is így tudnánk hinni az égbekiáltó ellentmondások dacára is! Csak egy gyermek, csak egy istálló, de oda az ég Királya szállott le, a menny Ura.

A napkeleti bölcsek úgy imádják a Gyermecket, hogy egy szót sem szólnak. Így is lehet! De minden igaz imádásból, akár hangos, akár szótlan, valahogy kihallatszik egy szó: igen! Igen-t mondás Istenre. Mondjunk mi is igen-t a Karácsonyi csodára, a testet öltött Igére, mondjuk: igen, Uram! De aki igent mond, az soha többé ne mondjon nemet! Annak igent kell mondania a szenvedésre is, a bánatra is, de mennnyivel inkább a megígért Szabadítóra, Jézusra!

4. Imádjuk Krisztust! Ez az, amit mi, reformátusok, nehezen tudunk! Nem a keresztet kell imádni, Jézust! Az csak figyelmeztető jel. Valami nagy igazság van abban, hogy kiveszett az imádás. Ebből az igéből újra megtanulhatjuk azt, amit elfelejtettünk: az imádat. Mit jelent Krisztust imádni?

Először azt jelenti, hogy hiszek Őbenne. Hiszek abban, akit nem látok, akit nem tudok megragadni, értelmezni, felfogni.

Másodsor azt jelenti, hogy leborulok Őelőtte, meghajolok Isten szent akarata előtt, sokszor érthetetlen, titokzatos és rejtélyes gondviselése előtt.

Harmadsor azt jelenti, hogy igen-t mondok, ezt a két szótagból álló, gyakran oly nehezen kimondható rövid szót. Isten imádására nem szószátyárkodás, bőbeszédűség vagy betanult szöveg illik.

A betlehemi gyermek imádása éles ellentétben áll a hatalom, nagyság, gazdagság és bálványok imádásával, még Mária imádásával is. Itt kimondottan az áll, hogy bemenvén a házba, ott találják a gyermeket anyjával, és leborulván imádják a gyermeket. Nem anyját, hanem a Gyermecket!

5. Krisztus imádásának következményei is vannak. A római birodalomban, de a faszizmusban és a kommunizmusban is következményei voltak a karácsonyi Gyermecek imádásának. De a Gyermecek imádásának következménye nemcsak állásból való elmozdítás, méltatlan bánásmód, vér és könny – gondoljunk a mártírokra, akik meghaltak Krisztusért –, hanem béke és öröm is. Amilyen bizonyos, hogy a hatalom, nagyság és gazdagság imádása feltétlenül háborúhoz vezet, éppoly bizonyos, hogy az Isten által küldött Szabadító és Megváltó imádása békekéshez vezet. A betlehemi istálló, ahol először imádták a Gyermecket, a történelem első „Mebékélés Háza”, melyet Isten épített. A Gyermecek imádásának következménye nemcsak béke, hanem öröm is. Keveset tudunk a napkeleti bölcsekről, ahogy jöttek, úgy el is tűntek a történelem kódébe. De egyet bizonyosan tudunk róluk, azt, hogy örömmel mentek haza. Ez az öröm kíséren minket is haza, otthonainkba, majd az ünnepek után a munkába.

Egy karácsonyfa ünnepélyen a rendezők elfelejtették az egyik gyertyát meggyújtani. Minden gyertya égett, csak egy nem. Valaki, aki ezt észrevette, szomorúan csak ennyit mondott: ez a gyertya én vagyok. Ez az elfelejtett, meg nem gyújtott gyertya én vagyok! Vannak ilyen elfelejtett, meg nem gyújtott gyertyaszálak. Gyújtsátok meg őket a szeretet lángjával! Talán a szomszédod, öreg szülőd vagy egy árva gyermek. Aki netán úgy érzi itt magát, hogy ő is egy elfelejtett, meg nem gyújtott gyertyaszál, az figyeljen arra a

meghívásra, amely az úrasztalához szólít. Ott van az imádás helye, a béke és az öröm helye. Itt senki nincs elfelejtve. Téged hív az ég Királya: „Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik...”, hogy karácsonykor ne legyen közöttünk egyetlen elfelejtett, meg nem gyűjtött gyertyaszál sem. Ámen.

Gyenge Sámuel

A láthatatlan csillag

Alapige: Máté 2,10

Bibliailvasás: 4Mózes 24,15–19a

Karácsony ünnepéhez hozzátartozik a betlehemi jászol, az angyalok éneke, a pásztorok látogatása. De odatartozik a betlehemi csillag és a keleti bölcsek megjelenése is.

Most ezekről szólunk. A keleti bölcsek – és pedig nem királyok –, a néphit csinált belőlük királyokat – nem tudni miért – mágusok voltak, azaz ókori csillagászok.

A mai ember nem sokat törődik a csillagos éggel, kivált a városi ember fel sem igen néz reá. Az utcai világítástól alig is látna valamit. Nem így a régi világ emberei, kivált a melegebb övezetekben lakó pásztornépek, akik a szabadban aludva sokáig elgyönyörködtek az éjszakai csillagvilágban, azok kisebb-nagyobb változásain. Neveket adtak a fényesebb csillagoknak és a nevezetesebb csillagképeknek. Végeredményben az a hit vert bennük gyökeret, hogy a csillagvilágban látható változások összefüggésben vannak a földi világ eseményeivel és változásaival. Ebből kiindulva alakult ki már a nagyon régi időkben a csillagvizsgálás tudománya főként Ázsiában, Kínában, Indiában, Perzsiában, de Egyiptomban is, sőt, sok más ismeretlen népnél. Még az amerikai indiánoknál is találtak kőbe vésett csillagképeket.

De a keleti mágusoknál még titokzatosabb és rendkívülibb volt a csillag, ami útnak indította őket. Látták napkeleten és látták útközben is, de már mikor majdnem megérkeztek, eltűnt a szemeik elől. Tudakozódniuk kellett, de rajtuk kívül nem látta senki, sem azelőtt, sem azután. Nem látta Heródes király, sem a főpapok, sem a tudósok, sem az írástudók. Mindössze annyi útbaigazítást tudtak adni, hogy régi szent irataik alapján a nagy uralkodó, a világ megváltója egy Betlehem nevű faluban fog egykor megszületni. Tehát ha valahol, akkor ott kereshetik. Menjenek tehát oda. De ők annyira sem hittek benne, hogy senki sem tartott velük. Mindössze a király hagyta meg nekik, hogyha valamire jutnak, valakit talál, visszatérve értesítsék őt is. Persze ez is gonosz szándékkal történt.

A csillag azonban újra felragyogott előttük és elvezette őket céljukhoz.

A nagy magyar regényírónak, Jókai Mórnak, van egy kevésbé ismert regénye: „A láthatatlan csillag”. A regény arról szól, hogy egy angol expedíciós sereg Afganisztánba hatolva egy jós-félre talált. Minthogy másnap csatára volt kilátás, a tiszték megkérdezték: meg tudja-e mondani, ki marad életben közülük.

A jós az esti csillagos égre mutatott, az Androméda csillagkép ködfoltjára. Meggyarázva a helyet megkérdezte, hogy ki látja az abban található csillagot. A vélemények megoszlottak. Voltak, akik látták, voltak aki nem. A regény tovább arról szól, hogy azok járnak szerencsétlenül, akik nem látták a csillagot, és ezért részt vesznek az ütközetben – és ott elpusztulnak, mert a jós azt mondta: akik látták, életben maradnak, akik nem, azok meghalnak.

A regény végén azonban van egy különös záradék. Ezt a Jókai művet ugyanis lefordították angol nyelvre és egy angol csillagász is olvasta. Levelet írt Jókainak, hogyan tudott erről a csillagról, ami akkoriban még nem volt felfedezve.

Jókai persze soha nem foglalkozott csillagászáttal. Ő az egész regényt a képzeletéből írta, és így is felfedezett egy új csillagot. Mert ő is a csillaglátó bölcsek közé tartozott, aki azt is látta, amit más nem. És a keleti bölcsek is elsősorban szívük mélyén látták a betlehemi csillagot.

Krisztus csillaga – a betlehemi csillag – azóta is felgyúl minden évben karácsonykor. De nem mindenki látja és nem mindenki indul el utána. Mert ahhoz, hogy valaki meglássa, különös tulajdonsága kell hogy legyen. Az Élet népéhez kell hogy tartozzék. Úgy van ez is, mint a nagy regényíró írásában. Akik látták a csillagot, hiába magyarázták azoknak, aki nem látták, hogy hol van a csillag. Csakhogy végzetes ilyenkor a különbség. Az élet és a halál népe soha meg nem érti egymást!

De kinek szívében kigyúl a betlehemi csillag fénye, az boldog örömmel tud ünnepelni. A hívő karácsonyi gyülekezet, a keleti bölcsek utódai mindenütt és minden esztendőben. Az ő áldozatuk, ajándékuk is, mint a keleti bölcsek ajándéka, úgy változik át. Arannyá válik a perselypénz, mint az özvegyasszony két fillérje. A karácsonyi hívek imádsága és áhítata, mely elér Isten trónusához, tömjénfüst. Lelki sebeket gyógyító drága kenőcs, mirha, a gyülekezet lelkéből kiáradó szeretet.

A középkori szerzetesköltő így énekel:

Jöjjetek óh, hívek
Diadalmaskodva,
Jöjjetek, jöjjetek Betlehembe.
Megszületett az angyalok királya.

Csillagjáró bölcsek
A Krisztust imádva
Hozunk tömjént, mirhát és aranyat
Mi e Gyermeknek szíveinket adjuk
Óh, jöjjetek imádjuk az Urat.

Most himnuszokat
Kara angyaloknak
daloljon! – egeknek udvara
Dicsőség Istennek az égben
Óh, jöjjetek imádjuk az Urat.

S ki e mai szent
Napon megszületté
Kis Jézus dicsőség néked
Örök Atyádnak testté lett Igéje
Óh, jöjjetek imádjuk az Urat.

Ámen.

Az Ige testté lett

Alapige: János 1,14

Bibliailvasás: János 1,1–18

Kedves Testvéreim, az ünnepet várva sok emberrel beszélgettem. A legtöbb asszonytársam, bizony, megterhelve mondta, hogy már megint mennyi munka vár rá: az ünnep előtti takarítás, a bevásárlás, a sok sütés-főzés. Alig győzik majd kipihenni ünnep után a fáradalmakat.

Egyik történész ismerősöm meg azt taglalta a napokban, hogy Jézus nem is december 24-én született, sőt lehet, hogy nem is időszámításunk nulladik évében, tehát ez a dátum bizonytalan, sőt állítólag valami pogány ünnepből származik, s akkor miért is ünnepeljük.

Sokan sorba állnak, tülekednek, kapkodnak, idegeskednek. Láthatjuk az ünnepek előtti csillogó városok nyugtalan nyüzsgését. Jogos tehát a kérdés: vajon mi a karácsony lényege?

Ma erre a kérdésre keressük a választ a Szentírásból.

Nézzük csak először az időpontokat. Azon semmiképpen sem kell aggódnunk, hogy pontatlanok volnának a bibliai adatok, vagy megbízhatatlan Jézus történetisége. Lukács hatszoros időmeghatározással pontosítja Jézus nyilvános fellépésének az idejét. (Lk 3,1–12) Tehát napra pontosan tudjuk Jézus kereszthalálának az idejét. Többen tanúsították, hogy utána néhány nappal már találkoztak Vele. (1Kor 15,6) Innen már könnyen kiszámítható az Ő mennybemenetelének időpontja, a pünkösdi csodának az ideje, és így tovább.

A testté lételnek a napját nem ismerjük. De erről a dátumról a Biblia sehol nem beszél. Annyit tudunk, hogy nem a nulladik esztendőben történt, hiszen Jézus Heródes uralkodása alatt született. Heródes pedig i. e. 4-ben meghalt. Az Augustus-féle adóösszeírás, amit tévesen népszámlálásnak szoktunk nevezni i. e. 7-ben kezdődött, és több évig tartott. Így Jézus születése valamikor i. e. 7 és 4 közé esik. Ennek az időpont-elcsúszásnak az okát is ismerjük. Mert az a bizonyos Dionysius Exiguus nevű szerzetes, aki igyekezett visszafelé kiszámítani Jézus Krisztus testté lételének az évét, nagyon kedvezőtlen feltételek között dolgozott, így egyáltalán nem olyan nagy tévedés az a néhány esztendő.

Sokáig nem is volt fontos Jézus tanítványainak a pontos dátum. Amikor azonban megnőtt a keresztyének száma és számot kellett adniok a hitük alapjairól, egyre jobban vágytak rá, hogy ne csak a Megváltó kereszthalálának és feltámadásának időpontjáról emlékezzenek meg, hanem az Ő születésének az idejéről is.

A Római Birodalomban december 21-e a téli napforduló ideje volt. Ez a nap ugyanis az, amikor legrövidebb a nappal és leghosszabb az éjszaka. Ettől kezdve folyamatosan nő a világosság, és csökken a sötétség.

Ezért ünnepezték a pogányok az ezt követő napokban a fényistennek, Mytrasznak az ünnepet, a fénynek, a világosságnak a diadalát. A keresztyének kiváló alkalomnak tekintették ezt arra, hogy vallást tegyenek a maguk hitéről. Hiszen maga Jézus Krisztus mondta önmagáról: „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.” (Jn 8,12) Ő az, akiről már Ézsaiás azt jövendölte, hogy „a nép, amely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot; akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttük!” (Ézs 9,2)

A keresztyének tehát úgy látták, hogy legjobb lesz a világ világossága testté lételét akkor ünnepelni, amikor a pogány világ a maga fényünnepét tartja, mert ezzel egyrészt merészen elhatárolják magukat a pogány ünneptől, másrészt bátran hitvallást tesznek arról, hogy kinek tartják ők Jézust. Egyben egyfajta hívogató is volt: gyertek az igazi világosságához, hiszen azt olvassuk János apostoltól is, hogy az igazi világosság jött el Jézusban! Vannak ugyan mécsesek, de az igazi fényforrás a mi Megváltónk.

János evangéliumának ez a néhány mondata a karácsonyi eseménynek a lényegét fogalmazza meg, és azt hangsúlyozza.

Máté és Lukács sok érdekes és színes részletet leír a testlétel körülményeiről. Tőlük tudjuk a bölcsek útját, a pásztorok látogatását, azt, hogy hogyan élte át azt az éjszakát Mária, és hogyan élte át József. Ezek nem mellékes epizódok, hanem pontosan ezek győznek meg ennek az eseménynek a történetiségéről. János azonban azt mondja, a lényeget nézzük, csak a lényeget! Jézus személyét állítja a középpontba, Jézus örök Isteni voltát hangsúlyozza. Arról beszél, hogy karácsonykor a mindenható, örök Isten lett emberré, és az Ige lett testté, és hogy Jézus előbb volt, mint a teremtet világ. Ő nem teremtmény, hanem részt vett a teremtésben. Azt olvassuk a Bibliában, hogy: „az Isten soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelében van, az jelentette ki Őt.” (Jn 1,18)

Mivel Jézus öröktől fogva mindenható Isten, pont azért volt képes arra, hogy magára vegye a mi emberi természetünket, mert csak így lehetett segíteni rajtunk. Ő mindenképpen segíteni akart rajtunk, mivel számunkra felfoghatatlan szeretettel szeret bennünket.

Az, hogy az Ige testté lett, hogy az örök Isten a mi érdekünkben emberré lett, mutatja, hogy Isten kész volt egészen azonosulni velünk, akik pedig fellázadtunk ellene. Jézus hozta el nekünk az értelmes, boldog életet, mert Benne élet volt. Jézus világossága nélkül csak tévelyegnünk lehet, csak a sötétben tapogatózunk. A lelki sötétséggel együtt jár a szellemi sötétség is, amely bizonyosan tévutakra visz. Olyan tévutakra, amelyek látószólag ideig-óráig megoldást kínálnak, de igazából már nincs visszatút.

Örülünk-e mi a Jézus világosságának? Akarunk-e mi is ebben a világosságban járni?

Láthatjuk a történelemből, hogy hányan próbáltak más „irányjelző” mécseseket gyűjtani, de ezeket a kis lángokat mindig elfújta valami, a bűnnek a vihara. Nem tudtunk velük tájékozódni.

Az, hogy az első keresztyének éppen a fényünnep utáni napokra tették az igazi világosságról, Jézusról való megemlékezést, bizonyágtétel volt arról; hogy az igazi fény egyedül Isten emberré lett Fiából, a testté lett Igéből, a mi Megváltó Jézusunkból árad.

Hogy állunk mi ezzel a világossággal? A felolvasott szakaszból kitűnik, hogy az a világ is ugyanolyan volt, mint ez a mai, a mi világunk. Annak a világnak sem kellett Krisztus. Akkor sem hitték az emberek, hogy benne maga Isten hajolt közénk. Akkor is sokan bűjtak, menekültek a világosság elől.

Vajon mi is ilyenek vagyunk?

Mi a haszna a karácsonynak? A felolvasott igeszakaszban van a válasz: „Valakik pedig befogadák Őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az Ő nevében hisznek.” (Jn 1,12) Akik befogadták a testté lett Igét, vagyis összekötötték az életüket Jézussal hit által, azokat befogadta Isten a maga családjába. Akik befogadták Jézust, kegyelmet és igazságot kaptak. (Jn 1,17)

Hát ez a karácsony lényege, hogy mindez a kimondhatatlan ajándék személyesen a miénk lehet! S mennyivel fontosabb ezt tudni és átélni, mint azt, hogy pontosan, dátum szerint mi mikor történt.

Ez a fontos, hogy az emberré lett Isten Fia hozza nekünk az Atya üzenetét: szeretlek!

Hisszük-e, hogy a názáreti Jézus valóban Isten Fia?

Hisszük-e a karácsonyi csodát?

Egy másik történetben olvassuk, hogy nem volt a szálláson számukra hely. Ma sincs a szálláson hely. Egyre kevesebb az a hely, ahol Jézus megszülethet. Egyre kevesebb az olyan szív, ahol Ő helyet kap. Sosem felejttem el, amikor az én szívemben először helyet kapott Jézus ... Amikor először imádkoztam ... Minden megváltozott az életemben: a gondolkodásom, az értékrendszerem, a viselkedésem, minden ...

Mindenkinek az életében ezt a változást akarja hozni a testté lett Ige, a megváltó Jézus Krisztus. Ezt a személyes változást, ezt a csöndes csodát kínálja fel neked is Isten ezen a karácsonyi ünnepen.

Boldog ember lesz az, aki ezt megragadja és komolyan veszi.

Most! Most mondd el: Úr Jézus, én befogadlak, a Te utadat akarom járni, kérek, Te irányítsd az életemet! Ámen.

Pásztori Jenő

Sepsiszentgyörgy

A testté lett Ige

Alapige: János 1,14

Bibliaalvasás: János 1,1-18

A felolvasott alapige János apostol egyik legszebb bizonyágtétele. Az örökkévaló Ige testté lételéről beszél. A tovatűnt keresztyén századokban és ma is vannak olyanok, akik idegenkedve olvassák az evangélista első részének 1-18-ig terjedő szakaszát. Az ilyen lelkek – bár él bennük a Krisztus utáni sóvárgás – úgy érzik, hogy tőlük távol álló igazságról, mondanivalóról van szó. Azt gondolják, hogy egy elméleti levezetés mindaz, ami az evangéliumot bevezeti. Pedig, ha a Szentlélek világosságában figyelmesen elolvassuk, megértjük: rólunk van szó! Értünk jött alá a mi mennyei édes Atyánk szeretete a mennyből. Mindnyájunkért nyílt meg az ég, öltött testet Krisztus, hogy közöttünk lakozzék kegyelmével és igazságával.

Ha most ebben az evangéliumi fényben tekintünk textusunkra Őt látjuk meg, aki értünk jött erre a világra, Ő szólít meg személy szerint a Biblia szavain keresztül. Róla szóltak a betlehemi mezőkön az angyalok; „Mert született néktek ma a Megváltó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.”

I.

Luther Márton, a mi nagy reformátorunk a Szentírásról ezt mondja: „A Szentírás az a betlehemi jászolbölcső, amelyben Jézus Krisztus fekszik.” Mit jelent ez a szép bizonyágtétel nekünk, keresztyéneknek? Azt, hogy mindazok az Igék, amik az evangéliumban hozzánk szólnak, nemcsak szavak, kifejezések, hanem élet a mi Urunkban, Jézus Krisztusban. Isten szava és tette azonosnak mondható, s így az Úr szavában az Ő lényege, akarata áll előttünk. (1Móz 1,3; Zsolt 33,6,9)

Úgy érezzük, mintha reformátorunk a már idézett szavait hallanánk újra és újra kicsendülni alapigénkben, mikor János az Ige testté lételéről és köztünk való sátorozásáról tanít. (görög szöveg)

Isten sokszor megszólította, jóságával körülölelte az ószövetségi népet. De az övéi minduntalan más útra tértek, nem látták meg az Ő ösvényét. Ahogy ezt Ézsaiás próféta is kifejezi, „ki-ki az ő utára tértünk, s nem gondoltunk vele”. Eltartuk az Úr szent arcát, és nem akartunk törvényei szerint élni! Ezért vált szükségessé, hogy a mellőzött Isten földre szálljon, leereszkedjen a mi földi valóságunkba, s hozzánk mindenben hasonlónak legyen, kivéve a bűnt!

Testvéreim, éppen ezért nem véletlen, hogy itt az Ige Krisztus testet öltéséről beszél. Igen, mert alkalmazkodnia kellett hozzánk, emberekhez. Fel kellett vegye a mi földi hústestünket, hogy mindig közel lehessen hozzánk. Hogy köztünk járjon, gyógyítson, tanítson és vezessen vissza az elveszett Paradicsomba, ahonnan vétkeink miatt elszakadtunk. Össze akarja szedni az övéit, minket, hogy megtaláljuk életünk központját és igazi értelmét. Körüljárja Galileát, a pogányok határát s maga köré csoportosítja a világ leg-szerencsétlenebbjeit, a beteget, gyászolókat s az élet hajótöröttjeit.

Ez az evangéliumi híradás ma neked is szól, testvérem. Téged is beválaszt ebbe az üdvösséget kereső seregbe. Bármennyire rossz, méltatlan gyermeke is vagy Istennek. Nap mint nap magad is érzed, mennyire nem vagy méltó az Ő szeretetére! Felebarátodat, családodat, munkatársadat s a rád bízottakat hányszor megbántod. Szavaiddal sebeket osztogatsz embertársaidnak. Nem gyakorlod igazán azt, amit az Úr megkíván az Őt féltől. Azonban ilyenkor mindig melléd áll. A keresztség megváltó szeretetét „két kézzel szórja”, hogy meglássuk, hogy Ő, az Úr lakozik köztünk. Krisztus az Úr és a Fő, aki dicsőségével uralkodik felettünk. Azonban ez a dicsőség nem földi hatalom, hanem szeretet. Nem kard és zsarnokság, hanem kegyelem és békesség. Ha mi észrevesszük dicsőségét és lelki hatalmát, akkor tudjuk csak igazán gyakorolni az egymás közti békességet, szeretetet, megértést és jó akaratot. Igen, mert a keresztyének gyülekezetén és szolgálatán mindig meg kell látszodjék, hogy azon az Úr egyszülöttjének dicsősége uralkodik. Vajon a te életedben mindez látható-e? Tudod-e egész életedet Isten dicsőségének a szolgálatába állítani?

II.

Bizony testvéreim, ha el tudjuk fogadni az Isten karácsonyi ajándékát, akkor érezzük meg valóban a földre jött Ige által hozzánk érkezett kegyelmet és igazságot. De boldogan tapasztalhatjuk meg a keresztről sugárzó életet és világosságot is. Hiszen Jézus életet jelent számunkra. Örök életet ad azoknak, akik Őbenne bíznak. Soraitokból eltávozott kedveseitek, hozzátartozóitok sírjai nem egy továtűnő életről szólnak, hanem a Krisztussal való örökéletéről és üdvösségről. Urunk nem hiába szól ekképpen: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is él.” Vagy másutt újra ezt halljuk: „Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához hanemha énáltam.”

Az élet és az igazság összetartozik. Mert akik felismerték Krisztusban az igazságot, az Atya ismeretét, dicsőségét, azok életet is nyertek tőle. Hiszen az Ő igazsága bűneinket, álnokságainkat törölte el a Koponyák hegyén. Megszerezte számunkra a halhatatlanságot és az örök életet!

Az egyházat, gyülekezetünket a keresztség alatt állította fel. Ide gyűjtötte össze, akiket kegyelemmel és igazsággal kormányoz. Ma különösen kell hangsúlyoznunk, hogy Jézus Krisztus az egyetlen igazság a világ és mindenki számára. Rajta kívül csak hazugság és hamisság van. Csak az a kérdés, mi itt vagyunk-e a közvetlen közelségében, abban az élő seregben, amely az ő nevét vallja s magát élő hálaáldozatul Őneki adja? Halljuk-e szüntelenül a világ lármája közt biztató evangéliumát: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelttetek és én megnyugosztalak titeket.” (Mt 11,28)

Óh, testvéreim, bárcsak mi is elmondhatnánk, láttuk az Ő dicsőségét. Hogy megérez-tük az Ő nagy szeretetét és igazságát. Akkor mi is úgy élhetnénk ebben a gyülekezetben, hogy meglátszódná rajtunk a testté lett Ige uralma. Életünk híven tükrözná a keresztről ránk sugárzó testvéri szeretetet, jó akaratot és békességet. Mert mi tudjuk, hogy vár ránk a mi édes Atyánk az Ő mennyei dicsőségébe: „Amilyent soha szem nem látott, fül nem hallott, sem emberi szív meg nem gondolt, amelyben Istent mindörökké magasztaljuk!” Ámen.

A Megtartó

Alapige: Lukács 2,10–11
Bibliolvasás: Lukács 2,8–17

Ez az angyali üzenet az első Karácsony éjszakáján hangzott el egyszerű pásztoembereknek, akik a betlehemi mezőkön a nyájukat őrizték. Ez az üzenet évezredek távolából hangzik nekünk ma, ezen a Karácsonyon: megszületett a Megtartó!

Ez Istennek az örök KARÁCSONYI EVANGÉLIUMA: megszületett a mi Megtartónk! Gyűjthatjuk a legszebb karácsonyfát, vehetjük és adhatjuk a világ legdrágább ajándékát, elkészíthetjük a legfenségesebb karácsonyi ételleket, tölthetjük kellemesen a karácsonyt szeretteink körében, és mégis, ha ez az üzenet kimarad a karácsonyunkból, akkor a Karácsony nem más, mint egy pogány ünnep: önmagunk vagy a családjunk szeretetének az ünneplése. Ám ez nem keresztyén ünnep, nem igazi karácsonyi ünnep. Az igazi Karácsony ott kezdődik, amikor egy emberi szív befogadja a világ legdrágább ajándékát, amit Isten adhat: az egyszülött Fiát, a mi megtartó Krisztusunkat.

Jertek, lássuk meg a karácsonyi evangélium három legfontosabb titkát: azt, hogy miért kellett a Megváltónak megszületnie; azután, hogy miből vált meg bennünket, és végül, hogyan tart meg bennünket.

Miért kellett a Megváltónak megszületnie? Mindenekelőtt azért, mert az ember elszakadt Istentől. Már ős-szüleink az Édenkertben megkezdték ezt az elszakadó mozdulatot, amit a biblia mint bűnesetet jegyez fel: fellázadtak az Isten akarata ellen, függetlenek akartak lenni Istentől, és maguk akartak istenek lenni. A szakadék Isten és az ember között egyre nőtt. Kain már megöli Ábelt, és azóta a pokol szabadult erre a világra: szenvedés, vér, könny és halál az embernek az osztályrésze. Azóta az ember az Édenkertben kívül maga lett magának a törvény, úr, cél, és magának lett a vigasztalás. Egyre nő azoknak a serege, akik Isten létét nyíltan vagy titokban tagadják.

Vajon te nem vagy-e ilyen ember? Aki Istentől elszakadó félben vagy, vagy máris nagyon messze sodródtál? Nem lett-e Istennek a neve olyan üressé, hogy már semmit sem mond? Amikor Isten hív, dacosan még messzebb szakadsz tőle a magad lázadásában, haragjában és keserűségében? Távol kerültél Istentől, mert befolyásoltak filozófiák, ideológiák és divatok – mert ma divat Isten nélkül élni.

Hova jutott ez az Isten ellen fellázadt ember? Ó, csodálatos metropolisokat tud építeni, amelynek felhőkarcolói között idegennek érzi magát. Meg szeretne állapodni és otthont teremteni, de mégis újra és újra rajzik, költözik, fut és menekül, mint egy üzött vad, mert a lelkiismerete nem nyugodt, mivel szökésben van Isten elől. Békességet keres a mai ember, és mégis a félelmeknek a béklyójában él. Értelmet keres az életének, és értelmetlenné teszi saját életét. Az ember ajkán elhalt az ima, és helyette onnan keserű káromlás gördül. Az ember Paradicsomot akar teremteni az Édenkertben kívül, és nem tudja, hogy ez nem sikerülhet, mert ez csak akkor lenne lehetséges, ha újra Istenre találna. Az ember, aki Istentől elidegenedett, az elidegenedik a másik embertől is. Az istentelenség növekedésével egyenes arányban nő a bűnözés. Ahol nincs isteni hit, ott magasra szökik az erkölcstelenség: a rablás, az erőszak, a csalás, a válás, a gyilkosság. A nagy metropolisokban zsebmetszők, tolvajok pásztáznak az utcán, bankrablók lopakodnak zsákmányukkal, prostituáltak árulják magukat az utcák szegletein.

Vajon az Istenben hívő emberek követik el mindezt? Nem. Az Istentől elszakadt ember teszi ezeket. Isten nélkül ádáz ellenségei leszünk egymásnak, nemcsak az idege-

neknek, de a saját vérünknek is! A testvérnek, a rokonnak, a gyermeknek, a hitvesnek, a barátnak, a szülőnek. Ahol az Istenbe vetett hit eltűnik, ahol az emberek már csak maguknak élnek, ahol már semmi nem köti őket se erkölcsökhöz, se hithez, se tisztességhez és becsülethez, ott a társadalom összeomlása csupán idő kérdése.

Vajon te nem ezen az úton jársz-é, amelyen lefelé csúszol? Amelyben nincs megálás, és mindig mélyebbre és mélyebbre kerül az életed? Olyan mélyre, ahol már csak az ösztönök vannak: az evés, az ivás, a szeretkezés, az önzés, a másik ember kihasználása. Az ilyen ember lecsúszik a szubhumán állati élet szintjére.

Mélyen szimbolikus jelentősége van annak, hogy a Megváltó Úr Krisztus, Istennek az egyszerű Fia egy istállóban született meg a barmok között, s egy jászol volt a bölcsője. Fia szimbolikusan fejezi ki azt, hogy Isten Fiának a legmélyebbre, ahova az ember esett: az állatok közé kellett eljőnie – a betlehemi istállóba –, hogy onnan emelje fel az embert az isteni szintre. Krisztus, aki egy deszkabölcsőbe született, majd 33 év múlva egy fából ácsolt kereszten fog meghalni. Az egyik oldalán ott függött egy rablógyilkos, akinek ez a Krisztus azt mondta: „Ma velem leszel a Paradicsomban.” Az állattá süllyedt embert az égi emeli Krisztus. Ebben van a mi reménységünk!

Nem lehetsz olyan mélyen az emberi élet nyomorúságában, szenvedésében és bűnében, hogy téged ne tudna felemelni a Megváltó!

A megváltó Krisztus megszületésének más oka is van. Ez magában Istenben van. Isten, aki ellen az ember vétkezett, eltörülhetne volna az embert a Föld színéről, mint ahogy majdnem megtette az özönvízben. De Isten mást gondolt az ő atyai szívében, azt, hogy ő inkább meg fogja váltani, újjá fogja szülni, haza akarja fogadni az embert! Nem engedte Isten, hogy az ő teremtettsége az ember miatt kudarcot valljon. Elküldte hát az ő egyszerű Fiát, hogy az ember benne magához ölelje, mert Isten örök szeretet, örök irgalom és örök jószág, akiről így tesz bizonyosságot János evangélista: „Úgy szerette Isten ezt a világot, hogy az Ő egyszerű Fiát küldte el, hogy aki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Mire indít téged Istennek ez a szeretete? Indít-e megtérésre?

Mitől vált meg minket a Megváltó?

Mindenekelőtt a félelemtől. Az angyali üdvözlés ezzel kezdődik: „Ne féljetek!” Isten tudja, hogy a tőle elszakadt embert a félelmek saskeselyűinek légiója veszi körül, és marják szét. Egy görög monda szerint Prométheuszt arra ítélték az istenek, hogy madarak csipkedjék szét a máját, ami mindig újra kinőtt, s a tortúra előről kezdődött, és soha véget nem ért. A húsunkba vág, a szívünket tépi, a lelkünket öli meg a félelem. Az egyik félelem-madárnak ez a neve, hogy „Aggodalom”. Aggodalom a mától, a szereteteinkért, az egészségért, a jövőért. A másiknak „Bizonytalanság” a neve. Merre menjek? Mit csináljak? Hogyan döntsek? Mi legyen az életcélom? A harmadik sötét madárnak az a neve, hogy „Csalódás”: Hittem neki, bíztam benne, és íme kismizmiztek, elhagytak, megvetettek. A negyedik: „Hiábavalóság”: a terveim füstbe mentek, hiába küzdöttem, szorítottam, kockáztattam mindent, nem lett belőle semmi – vesztes maradtam! Az „Értéktelenség” is ott húgog, amikor elfog a félelem, hogy kicsiny porszemek vagyunk ebben a világmindenségben, és munkánk nem állandó, azt elnyeli az idő, mert elmúlásra van ítélve. Eljönnek a károgó madarai a betegségtől, szerencsétlenségtől és a veszteségtől való félelemnek. Minden ember szívének a mélyén ott mar a „haláltól” való félelem. Minden félelmünknek az őszülője ez a félelem.

Így szól az Angyali Üzenet: „Ne féljetek! Mert Megtartó született.” Eljött az, aki kiment titeket a félelmeknek a szétmaró karmaiból, és kiszabadít a nagy örömmel a világába.

A pszichológusok jól tudják, hogy a félelem mennyire nyomorulttá teheti az ember életét. A félelem stressze elemésztheti az ember életét. A félelem karmai belevágnak és

szétmarják, elpusztíthatják az embert. Mert van félelem, ezért van szükség Megváltóra, aki elűzi a félelmet és békességet ad – neked, és aki öröme gyűjtja a szívedet.

Miből vált meg minket ez a Krisztus? Megvált a bűnből! Abból az állapotból, amelyben Isten ellen élünk. Megvált minket attól, hogy Istentől elidegenedett állapotban éljünk, és visszahív bennünket öhozzá. Megállít bennünket menekülésünkben, futásunkban, és visszafordít minket, arccal Isten, a mi Atyánk felé, arccal az atyai ház felé, és arra segít Lelkével, hogy végül oda megérkezzünk. Segít minket abban, hogy kivetkőzzünk az önző életünkől, az ösztöneinknek való élésünkől; hogy elhagyjuk a testnek túlzott és fölösleges kívánságait, a szemnek a kérkedését, az életnek a hívságát és kisértéseit. Segít abban, hogy megköttözött életünkől az ő szabadságára, békességére és örömére jussunk el. Kiszabadít és kivált bennünket a bűnből, amelyben életünk leledzik, s amely az örök halálba és kárhozatba vezet.

Mire vált meg a Megváltó Krisztus? – az engedelmes életre, hogy Istennek a törvényt úgy fogjam föl, hogy az az én javamra van megírva és felkínálva. Amit meg tudok cselekedni háládatosságból. Tudva azt, hogyha az én Atyámnak a gondolata szerint járok, hogyha a Teremtőmnek a használati utasítása szerint élem az életemet, akkor az életem az Élet Útján jár – a keskeny úton. A megtartó újjá szül bennünket lelkileg, azaz bent a szívünk mélyén, a lelkünk központjában megszületik egy új ember, amely az igazságot, tökéletességet és a szentséget keresi; amely visszavon bennünket az Atyához. A testi emberben megszületik az új ember, amely majd örökölni fogja Isten országát. Azért vagyunk ezen a világon, hogy a testi életünk ideje alatt egy lelki ember szülessen meg bennünk, amely Isten kedve szerint való, és örökli az örök életet.

Mire vált meg bennünket Krisztus? – az öröme. Így szól a pásztoroknak az angyali üzenet: „Hirdetek néktek nagy örömet.” Az ember öröme van teremtve, azért, mert életre van teremtve, és az életnek a velejárója az öröm. Ahol nincs öröm, ott az élet visszavonuloban van. Eljutott-e hozzád az a boldogság, amit csak Krisztus, a Megváltó megtalálása adhat? Afelett, hogy Istennek az üdvössége hozzád is elérkezett, és mert tudod, hogy a Megváltó megmentő karja a te életedet is átölelte, és erősen tart a mélységek, zúgó vizek örvényei felett. „Hirdetek néktek nagy örömet!” – Milyent? Olyan örömet, amit a tékozló fiú érzett, amikor az atyai ház küszöbét átlépte. Olyan örömet, ami megszületett Zákheusnak, ennek a különös vámszedőnek a szívében, amikor Krisztus azt mondta: „Ma lett üdvössége ennek a háznak.” Olyan örömet, amit Lázár érzett, amikor háromnapos halál után kiléphetett a sírbarlangból az életre, amely elvételét tőle, és amit Krisztus, a Megváltó visszaadott néki.

Minden örömeink közül a hazatalálás, a megérkezés, az Istenre találásnak az öröme kell a legalapvetőbb legyen életünkben. Ez az öröm járjon át minket ezen a Karácsony ünnepén.

Hogyan vált meg bennünket Krisztus? Mindenekelőtt úgy, hogy az életét áldozatul odaadta a világ bűneiért. Ő fizette a mi bűneinknek a büntetését a kereszten elszenvedett halálával. Mert úgy szeretett minket, hogy tiszta életét odaáldozta, mint egy véres engesztelő áldozatot a világ minden vétkének a megengesztelésére, hogy az Isten ne haragudjon többet reád!

Átjárja-e szívedet a megváltásnak ez az öröme?

Úgy vált meg, hogy – tanít. Így szól: „Keressétek az odafent valókat.” Azt mondja: „Zörgessetek, és megnyitattik.” Aki azt mondja: „Kérjétek, és adatik nektek.” Úgy vált meg, hogy – vezet, Szent Lelkével sugall, ihlet és tanácsol az ő keskeny útján.

Megváltott-e téged ez a Krisztus? Engedted-e azt, hogy kezével gyengéden átölelje életedet, s vezessen keskeny útján az örök haza felé?

Hogyan vált meg? Úgy, mint a bűnöst, akinek megbocsátotta a bűneit. Hogyan vált meg? Úgy, mint a vakot, a sántát és a bénát, a poklost, akiket meggyógyít. Hogyan vált meg? Úgy, mint a naini özvegyasszony fiát, akinek a kezét megfogta és feltámasztotta a halálból. Úgy vált meg, hogy feltámaszt dicsőséges, győztes életre, és annak részesévé tesz téged, mert azt mondotta: „Én élek és ti is élni fogtok.”

Átjárja-e az életedet a megváltásnak ez a csodája? Karácsony ezért van!

Hajolj hozzá ezen a Karácsonyon, megalázva magad, mint a pásztorok és a három királyok. És suttogd el a megváltottak vallomását a betlehemi gyermeknek, a győztes Krisztusnak, a te Megváltódnak: Te vagy az én Megtartóm, Uram és Istenem! Ámen.

Csak egy fénypont

Mt 5,14

A világ egyik sarkába beférközött a komor, hátborzongató, áthatolhatatlan, hideg sötétség. Dacosan megülte magát, feketesége bénítóan áradt szét mindenre.

Ebben a nyomorúságban egyszer csak feltűnt egy picinyke fénypont. Kicsi volt és gyengécske, de fénylett. Egy arra botladozó meg is jegyezte:

– A világ végénél jobb helyet is kereshetnél volna magadnak, hallod-e!

– Miért? – rebegte a kis fény. – Világítok, mert fény vagyok. És mert fény vagyok, világítok. Nem azért világítok, mert valamit el akarok érni, hanem világítok, mert ez boldoggá tesz...

Fogcsikorgatva, mindent elsöprő, hatalmas, fekete erejét bevetve támadt rá a komor, hátborzongató, áthatolhatatlan, hideg sötétség a fénypontra.

De akárhogy is erőlködött, tehetetlennek bizonyult a picinyke fényvel szemben.

W. Hoffsümmer nyomán

A Genezáret partján

Enyedy Andor pásztorlevele a pataki diákokhoz és azok válasza

Kedves Ifjú Testvéreim!

Évszázadok alatt Isten dicsőségét hirdető, az Ő palántáló és öntöző munkáját végző sárospataki főiskolánk szünetelő állapotba kerülvén, Tinektek más főiskolákban kell folytatnotok tanulmányaitokat, a lelkipásztorságra való előkészületeiteket.

Minket, a Tiszáninneri Egyházkerület népét és vezetőségét szeretetünk, ragaszkodásunk, áldozatkészségünk drága szálai fűznek sárospataki főiskolánkhoz. Ez a szeretetünk természetesen nemcsak az intézményt öleli át; hanem Titeket is, kik e drága keretnek kitöltői, ez áldott kaptárnak méhecskéi voltatok. S amikor a szeretet a szívünkben fájdalomra változott; ez a fájdalom is felétek száll: körünből és közelünből eltávozott Ifjú Testvéreinkhez.

Fájó szívünkkel mit mondhatnánk, mit írhatnánk Nektek, mint azt, hogy áldjon meg az Isten az új helyen, az új keretben is mindnyájatokat. Segítsen megismerni az Ő jóvoltának egész mélységét és magasságát, szélességét és hosszúságát. Segítsen naponként növekedni abban, aki fő, a Jézus Krisztusban, és eljutni Benne a halottak feltámasztására, az új életben járásra. Segítsen a hitetek mellé jócselekedetet, tudományt, mértékletességet, türelést, kegyességet, atyafiakhoz való hajlandóságot, mindenek felett pedig szeretetét ragasztani. Áldja meg tanáraitokat, hogy jókedvvel, az élő hitnek, a gazdag és gazdagító tudománynak, a példaadó életnek ékességével forgolódhassanak előttetek és körülöttetek. Áldja meg társaitokat, hogy befogadjanak Titeket nemcsak soraikba, hanem a szívükbe is. Áldja meg benneteket és veletek azokat a főiskolákat, amiknek a kapui, lelki és szellemi kincsestárai megnyíltak előttetek. Mi más kívánságunk lehetne, mint-hogy legyetek az új keretben sárospataki főiskolánk ajánlólevelei; a hittől, tudásvágytól, lelkiismereti szabadságtól, testvéries és családi bensőségtől áthatott pataki szellemnek a megszemélyesítői. És legyetek majd mindmegannyi felelet, beteljesedés ama teremtett világnak, amely ma is, drága magyar földünkön is sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. Mit kérhetnénk Tőletek, minthogy az új falak között se felejtsetek a régi szent falakat s hordozzátok hálaadó és könyörgő imádságotokban, hogy a visszametszett szőlőtőkéből, a sárospataki iskolából a megszűkülte keretek között is áradjanak bőséges áldások a megújuló magyar életbe.

S ha él, ha felújul szívetekben az elhagyott fészkek után emlékező, vágyó szeretet, azt kérjük, hogy írjatok. Mi nem szűnünk meg Titeket a magunkéinak tartani, sorsotok után érdeklődni, érettetek imádkozni, hozzátok tartozni. Ha pedig lehet, amikor lehet: jöjjetek. Suplikáció, legáció, vakáció alkalmi haza-, visszavárnak, s mi is mindig visszavárunk, hogy a régi szeretet dédelgetésével pihentessünk, s az otthonból kapott új erővel, ihletéssel, ösztönzéssel, az egybetartozás megerősödött érzésével, meg aztán egy kis zsebbe való pénzzel is bocsáthassunk vissza.

Isten kegyelme, az Úr Jézus szeretete, a Szent Lélek közöltetése és a mi szívbeli együttérzésünk, áldáskívánásunk legyen Mindnyájatokkal.

A Tiszáninneri Egyházkerület, volt édesanyátok nevében küldi köszöntését idősebb testvéretek és szolgatársatok:

Miskolc, 1951. szeptember 20.

Enyedy Andor sk. püspök

dr. Enyedy Andor püspök úrnak, az első pataki diáknak

Miskolc

Kedves Püspök Úr!

Nehéz feladat elé állított bennünket Isten akkor, amikor az Ő ítéletes kegyelmének döntéséről szívbemarkoló, könnyes valóságként megkaptuk az értesítést: megszűnt a pataki teológia. Meg kell vallanunk, hogy a szomorú hír sokkal inkább a mi emberi szívünk fájdalmát, mint az Isten ítéletének alázatos vállalását váltotta ki bennünk. Tudjuk azt, hogy nekünk, szétszórtságban élő pataki teológusoknak elsősorban Istennek bűneink, mulasztásaink, engedetlenségeink miatt megnyilvánuló ítéletét kell tudomásul vennünk. Arra tanít bennünket az Úr mostanában, hogy nekünk Őt az ítélet ösvényén kell várnunk. (Ézs 26,8) Mivel pedig Ő az ítéletét bűnbánattal elfogadó gyermekeihez lehajlik, ezért mi előre reménykedünk Istennek ebben a felmentő kegyelmében.

Hogy Ő bűneink ellenére is hordoz bennünket, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az új életkörülmények között megvigasztalt bennünket az Ő vigasztalásával, amikor a tanulás munkájába, szolgálatba, közösségbe állított, és sorsunkat megértő s méltányoló tanárok kezébe adott bennünket.

Mikor idejöttünk, az elveszett főiskola utáni fájdalom volt az uralkodó érzés bennünk. Azóta egyre inkább azt teszi világossá előttünk a mi Urunk, hogy teljes odaadással engedelmesen kell járnunk az elénk adott új úton.

Nagyon jól esett nekünk a Tiszáninneni Egyházkerületől, volt édesanyánktól és idősebb testvérünktől érkezett eligazító körlevél. Jó tudnunk azt, hogy vannak, akik imádkoznak érettünk; vannak, akik távollévő gyermekeiket is magukénak vallják; van hely, ahová mindenkor hazamehetünk, megpihenhetünk, és ahol anyagi nehézségeink között az atyafiak áldozatos szeretetét megtapasztalhatjuk.

Tisztán látjuk azt is, hogy Isten és emberek előtti forgolódásunkban kettőzött felelőséggel kell most járnunk ahhoz, hogy sem az Úr nevére, sem a pataki főiskolára szégyent ne hozzunk. A tanulásban és az Úr útján való becsületes járásban is meg kell mutatkoznia annak, hogy mi az Ő dicsőségére kívánunk élni.

Másrészt pedig még mindig előttünk áll az imádkozásnak korlátlan lehetősége. Esti szobaáhitatainkon megemlékezünk professzorainkról, egyházkerületünk gyülekezeteiről, közösségeiről és lekipásztorairól. Így az Úr előtti imádságban továbbra is egyek vagyunk és együtt vagyunk. Éppen ezért, ha az Úr megengedi, szeretnénk a legáció és szupplikáció szolgálatain kívül is szolgálni egyházkerületünk gyülekezeteiben.

Szolgálatainkhoz, tanulásunkhoz, az Úr előtt és az emberek között való bölcs forgolódásunkhoz mi is kérjük a hívó testvéreink buzgó imádságát és az 1Thessz 5,23–28 verseivel búcsúzunk a viszontlátásig:

Budapest, 1951. október 4-én

Vizi István	Cseh Lajos
Hubay Margit	Matos János
Asbóth Mária	Erdős János
Juhász László	Párdy György
Bárczay Gyula	Csősz Lajos
Borbély László	

Mindkét levél az Enyedy Emlékkönyvben jelent meg. Sárospatak. 1992

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Pál és Silás – a nehézségek között is bízók

Alapige: Apostolok Cselekedetei 16,22–28

Nemrég egy ismerősömmel találkoztam, akivel közel húsz év óta nem láttuk egymást. Valamikor, ezelőtt majdnem húsz évvel, amikor érettségiztünk, egy életvidám, jókedvű, mindig tréfálkozó ifjú volt. Kisebb-nagyobb diákcsínyeket követtünk el együtt. Mostani találkozásunk alkalmával alig ismertem rá. A harminchét-harmincnyolc éves ismerősöm majdnem kétszer annyinak látszott. A találkozás végül nem baráti beszélgetés lett, hanem a húsz éven keresztül felgyülemlett gond panaszáradatának a meghallgatása. Megnyílt a keserűség zsilipje, és mindaz, ami ott volt – a felgyülemlett sok nehézség, sok mellőztetés, seb és fájdalom – amit nem hallgatott meg ennyi idő alatt senki, kiömlött. A végén azzal köszönt el tőlem, hogy jó neked, mert a nehézségek között is tudsz bízni.

Amikor ezt az ígét kezdtem tanulmányozni, ez az eset jutott eszembe. Előttem pedig megjelent egy megtört és meggyötört arc, amely úgy érzi, hogy nincs semmi remény kijutni a nehézségekből. Sokszor a mi arcunkon is ezek a vonások rajzolódnak ki. A fáradtság, a gond, az élettől megtört ember vonása. Ezeket kell valami módon megváltoztatni. A most hallott ige ennek az arcképek az ellentéte. Két olyan ember van előttünk, akiket nem tud megtörni a nehézség, az emberi rosszindulat, gonoszság, sőt van erejük máson is segíteni. A két lehetőség közül melyik illik inkább ránk? Milyenek vagyunk? Megtörtök, vagy minden próbatétel között is bízók, tudván azt, hogy Isten velünk van a próbákban is.

A két tanítvány, Pál és Silás, akik ebben az ígében megjelennek, missziói útra indulnak. Pálnak ez a második útja. Akárcsak az elsón, ezen sem fogadja mindenki jó szívvel munkájukat. Miután álmában megjelenik egy macedón férfi, aki kéri, hogy Macedóniában is hirdesse Isten ígését, jut el az apostol és társa Görögországba, ahol az első város, amit érintenek, Filippi. Eleinte úgy tűnik, hogy minden nagyon jól megy, mert Lídia, a bűboráros asszony egész háznépével együtt megkeresztelkedik. De az első sikerek után rögtön ott van a próba az apostolok számára. Egy rabszolgalány, akiben jövendőmondó lélek volt, „felfedte” az apostolok igazi kilétét. Ők a magasságos Istennek szolgálói, akik az üdvösség útját hirdetik.

Itt jelenik meg az első próbatétel. Pál kiállhatott volna középre és elmondhatta volna a Filippibelieknek mindazt, ami rábízott. Egy tanú, aki mindig meglátta és elmondta az igazat, bizonyosságot tesz felőlük. Milyen könnyű lett volna az első lépés. Pál azonban nem ilyen olcsó vásári multság által akarja hirdetni Isten ígését. Nem a jövendőmondás lelke, hanem Isten Szentlelke kell megérintse a hallgatóságát. Ezért némtja el és űzi ki a gonosz lelket a szolgálóból. Megnyerte az első csatát, de a neheze a próbának ezután következett.

Az első kérdés az lehet, hogy mi a fontosabb a mi számunkra? A népszerűség, amely lehet, hogy könnyebbnek tűnik, vagy a szolgálat. A világ lelke, vagy az Isten Leleke?

Ellenséges indulatok veszik körül őket. A szolgáló gazdái vádolják, hogy idegen tanokat hirdetnek, felforgatják a régi rendet. A vád igazi oka nem más, mint a profit megszőnése. Ha a rabszolga nem tud jövedőt mondani, akkor a gazdái számára már nem hoz jövedelmet. Ezt azonban a bírák előtt nem lehet mondani. Ezért kell egy hamis vád: megháborítják a várost, idegen szertartásokat hirdetnek. Erre a válasz a bírák és a felszított indulatokkal odagyűlt sokaság részéről az, hogy megverik őket és börtönbe kerülnek.

Emberileg kilátástalan helyzet. Idegen városban, börtönben, hamis vádakkal vádoltan, a belső tömlöcben, vasak között semmi remény nincs arra nézve, hogy onnan kikerüljenek. Mit tesz ilyenkor az ember? Hangoztatja a saját igazát, és megpróbálja meggyőzni fogva tartóit arról, hogy neki van igaza. Keres egy dörzsölt ügyvédet, aki be tudja bizonyítani a feketéről is hogy fehér. Keres valaki ismerőst, aki magas pozícióban van vagy ismer valakit, aki ilyen helyen dolgozik, és rajta keresztül próbál kiszabadulni. Megpróbálja a börtönőrt lefizetni, mert pénzzel mindent el lehet érni ebben a világban. Vagy lemond, beletörődik sorsába. Ezt mondja, ezen már nem lehet változtatni. Mindezek emberi próbálkozások, emberi eszközök.

Pálék azonban a legnagyobb mélységben is megmaradnak hitük magaslatán. Nem törnek össze, nem egy dörzsölt ügyvédet fogadnak, hanem Istenhez fordulnak. Mi ebben a különös? Hogy nem a szabadulásukért imádkoznak, hanem Istent dicsérik.

Hadd mondjak el egy történetet ezzel kapcsolatban. Kezdő lelkész koromban egy vallásórás gyerek, mikor ezt a részt tanítottam nekik, azt mondta, hogy ezek az emberek bolondok voltak. Egy egészséges ember nem tud ilyenkor imádkozni, hanem kiabál, tör, zúz, megpróbál szabadulni. Vagy ha imádkozik is, azt kéri, hogy Isten büntesse meg a fogva tartóit.

Valóban így van. Szükséges a hit „bolondsága” ahhoz, hogy a legnagyobb próbák között is Istent dicsérje az ember. Ez Pálnak és Silásnak a különös ajándéka, amit Istentől kaptak. A nehézségek között is bíznak. Pál a bilincsek között is szabadabb, mint azok, akik a börtönben tartják.

Milyen kell legyen a keresztyén ember? A káté kérdése és válasza megmutatja ezt: „Mit használ nekünk Isten teremtő munkájának és gondviselésének ismerete? Hogy a kedvünk ellenére való dolgokban türelmesek, a boldogságban háládatosak, jövedő dolgunkra nézve pedig a mi hűségés Istenünkben és Atyánkban jó reménységünk legyen afelől, hogy semmi sem szakaszthat el minket az ő szerelmétől, mivel minden teremtmény annyira az ő kezében van, hogy az ő akarata nélkül semmit sem tehet, sőt meg sem mozdulhat.” (Heidelbergi Káté 28-as kérdés-felelet)

Pál és Silás életében ez a reménység munkálkodott. Isten ott, a mélységben is gondot visel róluk. Ez pedig nem késik. Földrengés lesz. A börtön meginog alapjaiban. Kinyílnak az ajtók, leesnek a bilincsek. Isten megmutatta Pálnak és Silásnak, hogy szabadok. Nincsenek ítélet alatt. El lehet menni. Itt azonban újból Pál hitének a „bolondsága” jelenik meg. Ugyanazon a vallásórán újra megjegyezte a gyerek, hogy ő nem érti ezeket az embereket. Miért nem menekültek el onnan? Emberileg nem lehet érteni. De Istennek ezekkel a nehézségek között is bízó tanítványaival még valami terve volt. Meg kellett mentsenek valakit. Pál és társa mások számára segítség tud tenni. Megmenti a börtönőrt.

A szabad ember számára, akinek az volt a feladata, hogy őrizze a rabokat, a földrengés a halált jelentette. Megszöknek a rabok, ő pedig emiatt egy elveszett ember. Legjobb esetben helyükre kerül és reménykedhet valakinek a kegyelmében. Rosszabb esetben halára ítélik. Mit tesz ez az ember, aki látszólag szabad, de mégis az élete a félelem bilincseiben van? Félt a számonkéréstől és öngyilkos akar lenni. Ki tudja őt megmenteni? A

rabok nem ugrottak volna segítségére, mert ő volt az, aki útjába állt szabadságuknak. Csak az tud segíteni másokon, aki maga is érzi a felülről jövő segítséget.

Annak, aki a nehézségek között is bízik, van elegendő ereje arra, hogy másokon is segíteni tudjon.

Két fontos portrétípus van ebben az igében. Pál és Silás, valamint a börtönőr portréja. Ellentétes portrék. A láncok között is szabad ember képe és a szabadon élő, de a félelemtől megkötözött ember képe. A kérdés számunkra az: melyik kép illik reánk?

Vitaindító kérdések:

– Népszerűséget keresünk-e, vagy Isten igéjének akarunk engedelmessé válni? A kettő egyeztethető-e vagy ütközik egymással? (sztár-prédikátorok)

– Mennyire vezeti az embert az anyagiasság, az érdek? Mi a fontosabb: a profit vagy a lelkünk tisztasága? Miért?

– A kritikus helyzeteket hogyan próbálja megoldani az ember?

– Tudunk-e reménykedni a próbatételek között? Leegyszerűsítve a kérdést: milyen a mi győzedelmes hitünk?

– Mi az igazi szabadság?

Rádioprédikáció

Adorjáni László

Kolozsvár – Alsóváros

Karácsonyunk halottjai

Alapige: Jeremiás 31,15

A betlehemi gyermekgyilkosság a karácsonyi történet sötét, felháborító oldala, amelyről nem szívesen beszélünk. Legtöbb emberben ott van az Istent vádoló, értetlen felháborodás: hogy engedheti meg ezt az, aki a szeretetet, a megbocsátást hirdeti Jézuson keresztül, hogy miatta ártatlan gyermekek sokasága haljon meg? Nem lehetett volna ezt megakadályozni?

Jézus életének minden fontos mozzanatát Isten a prófétákon keresztül már előre tudtul adta. 700 évvel Krisztus születése előtt Mikeás jelzi, hogy Betlehemben fog megszületni, és Ézsaiás azt, hogy szűztől születik, hogy a pásztorok felett fény ragyog fel, hogy napkeleti bölcsek keresik fel, és ugyancsak ő prófétálja meg a keresztrefeszítés legtöbb részletét is. Hosszú lenne tovább folytatni a felsorolást arról, hogy amit a próféták előre bejelentettek több száz évvel Krisztus előtt, az mind beteljesedett.

Mindez annak a jele, hogy Jézus eljövetele és egész élete Isten gondosan előre eltervezett válasza engedetlenségünkre, egyszóval bűneinkre, ahogy ezt megmondta már Ádámnak és Évának rögtön a bűneset után: hogy utódai közül jönni fog valaki, aki a kígyó fejére tapos, vagyis győzni fog a bennünk levő bűn felett. S hogy felismerhető legyen az évszázadok folyamán kavargó sokmillió ember között, ezért előre kellett jelezni útjának főbb állomásait.

De ott van a próféciaik között a Jeremiásé is, aki 600 évvel Krisztus előtt a betlehemi gyermekgyilkosságot előre látja. Ezt is előre kitervelte, megrendezte Isten? Talán inkább előre látta, ahogyan előre látjuk mi is a viselkedését, tetteit azoknak az embereknek, akiket jól ismerünk.

A betlehemi gyermekgyilkosság az ember által kitervelt karácsony, az, ahogyan mi „ünnepelünk” Jézus nélkül. Az Isten karácsonya a betlehemi jászolban fekvő gyermek, az angyalok éneke, a pásztorok, a bölcsek. Az ember karácsonya a Heródesé. Mert a karácsonyi előkészületben mindig azt tartjuk szem előtt, hogy úgy ünnepeljünk, olyan legyen a karácsony és egyben az egész életünk, ahogy azt mi elképzeltük. Ezt akarta Heródes is. Ő legyen és maradjon a fontos, vagyis a király. És ebben a nagy igyekezetünkben, hogy olyan legyen az ünnepünk ahogyan azt mi szeretnénk, éppen azokat bántjuk meg vagy mellőzzük, akikért vagyunk. Heródes saját ártatlan alattvalóit öleti meg. Így bántjuk, sértjük, mellőzzük, utunkból félrelökjük éppen azokat, akikkel együtt kellene ünnepeljünk. Karácsonynak halottjai vannak. Nemcsak azok, akik dec. 21-én az utcákon vérbe fagyva feküdtek, mert valakik elképzelésükhöz görcsösen ragaszkodtak, hanem azok is, akiket idegességünkkel, kapkodásunkkal, Jézus nélküli önző szívünkkel megszurunk, megvágunk, megrövidítünk, megbántunk.

Heródes karácsonya a Jézus nélküli karácsony, mert hányszor vész el Jézus éppen ajándékaink és csomagolópapírjaink között, mert ez lett fontosabb, vagy az étel és ital miatt, mert ez kerül a középpontba, és előre láthatók a csalódott és üresen szeretet nélkül maradt szívek, a tántorgó részek, a becsipett és üvöltő kántálók, a szemétté változott ajándékok és karácsonyfák, és az utána következő hétköznapi üressége. Évről-évre így ünnepelünk, vagyis így üzzük ki Betlehemből, karácsonyunkból Jézust.

Bár ezt előre látta Isten, mikor Heródes gyermekgyilkosságáról prófétált, mégis tervszerűen, pontosan előkészítve elküldte Jézust, hogy aki valóban keresi, megtalálhassa Jézust. Te is Őt keresd, hogy Istentől áldott karácsonyod, majd pedig örvendező krisztusi életed legyen! Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Ágoston Attila
Kalotadamos

Hívás, parancs, ígélet

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők, keresztszülők, kedves testvéreim!

A keresztség szereztetési Igéjét három részre lehet osztani. Az első része egy hívás, a második egy parancs és a befejező rész egy ígélet. A hívás tulajdonképpen azzal kezdődik, hogy Jézus maga cselekszik. Még mielőtt valamit kérne, vagy parancsolna az Ő követőinek, azelőtt Ő maga, Jézus az első, aki hozzánk közeledik, keres minket és meg is talál. Majd miután „hozzájuk megy Jézus”, és hozzánk jön, utána bizalmat ébreszt a szívünkben, a mindenkori tanítványok szívében. És ezt mondja: „Nékem adatott minden hatalom, mennyen és földön.” Milyen csodálatos dolog, hogy az a Jézus Krisztus, akit mi annyiszor említünk, akinek a szavait annyiszor hallgatjuk, akire úgy figyelünk, akit annyira ismerünk, akihez bizalommal jöhetünk, Neki adatott minden hatalom, mennyen és földön. Az imént hallottuk Jézus Krisztus beszédét, az Ő szavait, és azt mondja, hogy ezzel a hatalommal az Ő követői, mi mindnyájan, bármit kérhetünk, meglesz az nekünk. És azt is mondja Jézus, hogy: „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.” Mert minden hatalom, mennyen és földön, Jézus Krisztusnak adatott.

Kedves szülők, keresztszülők! Csaknem egy esztendővel ezelőtt, egy másik templomban, más öltözetben, más körülmények között álltunk az Úr asztala körül. És akkor

olyan tanácsokkal, szavakkal indítottunk el titeket a házaselet útján, hogy mindent, életeket, házasságokat, szolgálatokat bízátok arra, akinek ez a hatalom adatott mennyen és földön. Ő legyen a ti házaseleteteknek, szolgálatotoknak a biztos alapja. Eltelt azóta csaknem egy esztendő, és úgy gondolom veletek együtt, hogy erről a hatalomról meggyőződhattetek. Meggyőződhattetek, hogy jó ezen az alapon állni. Jó volt Jézus Krisztusra figyelni. Jó volt reá hallgatni, Őt követni. Jó volt bízni benne. És meggyőződhattetek arról is, hogy valóban neki adatott a hatalom: a hatalom az időn, azon is, amely sokszor szűkös, Neki adatott a hatalom a távolságokon, Neki adatott a hatalom az életem és a születésem. És most ismét úgy állhattok az Úr asztala mellett, hogy neki hálát adhattok, hogy a hatalmát a ti életekben is megmutatta. Megköszönhetitek, hogy egy új étellel ajándékozott meg titeket. Jézus Krisztus tehát először megkeres, majd pedig hív: „Jöjjetek énhozzám, mindnyájan!” Ez a szerezteségi Ige első része.

Utána pedig egy parancs következik, amely igen fontos része a kereszteség szerezteségi Igéjének: „Elnévén tegyetek tanítványokká minden népeket!” majd folytatja: „megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek névében”, tovább folytatva: „tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek.” Ti most – kedves szülők és kereszteszülők – itt, a gyülekezet közösségében ennek a parancsnak tettetek eleget, amikor elhoztátok gyermeketekeket ide az Úr házába, hogy ő is részesüljön a kereszteség sákramentumában. Ezt tettétek keresztesyeni kötelességből, tettétek lelkipásztori hivatásotokból fakadó kötelességből, de mi tudjuk veletek együtt és hisszük, hogy mind-ezektől a kötelességektől eltekintve is jöttétek, hitből, örömmel.

Nem tartom fontosnak ez alkalommal részletezni, hogy miért fontos a kisgyermekeknek kiszolgáltati ezt a sákramentumot, miért nem csak felnőttkorban, úgy, ahogy egyesek tanítják. Hiszen Jézus Krisztus világosan parancsolja, hogy minden népeket meg kell keresztelni. Ebbe a fogalomba pedig a kisgyermek is beletartoznak. Aztán a Heidelbergi Káté tanításából tudjuk, hogy szükséges a kisgyermeket is beolteni az Isten Anyaszentegyházába és fontos megkülönböztetni a hitetlenek gyermekeitől. Fontos ez is. De ez által a parancs folytatása is. „Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek.” Ezt a kötelezettséget vállaljuk most mindnyájan magunkra, elsősorban a szülők és kereszteszülők, de a jelenlevő gyülekezet is: hogy úgy fogjuk tanítani, nevelni ezt a kisgyermeket, hogy mire felnő, megismerje az ő Teremtő és Gondviselő Istenét, hogy ő is vallást tudjon majd tenni Krisztusba győzedelmes hitéről. A tanításnak pedig a legszebb, legáldottabb és legeredményesebb módja a példamutatás. Gyermekünk akkor fognak a legtöbbet tanulni, ha mi, szülők, életünkkel mutatunk példát arra, hogy mi a jó és helyes.

Végül pedig egy ígélet következik a mi Urunk Jézus Krisztus részéről: „Íme, én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Az Igének ez a befejezése a legszebb. Milyen megnyugtató, örömteli ez az ígélet, hogy az az Úr, aki eddig is velünk, veletek volt, aki csodálatos módon, sokszor hihetetlen körülmények között is megtartott és vezetett, ezután is velünk, veletek lesz. És nemcsak néha, hanem minden nap. Nemcsak egy ideig, hanem a világ végezetéig. Ezzel az ígélettel bármit lehet vállalni a keresztesyén életben. Ezt az ígéletet hallgassátok meg ti is, és ezzel az ígélettel kezdjétek gyermekeitek nevelését. Ezzel az ígélettel minden lehetséges. Vállalni lehet nemcsak az örömet, hanem a keresztesyén életnek a küzdelmeit, terheit, a próbáit is. Veletek lesz tehát Jézus Krisztus, szülőkkel, gyermeketekekkel, szeretteitekekkel. Ennek az ígéletnek a beteljesedéseért imádkozunk a ti életekben, a gyülekezet életében. Ámen.

Esketési igehirdetés

Gyöngyösi Csilla

Végvár

Istené a szeretet

Alapige: János 21,17

Egyszer egy kórházi kísérlet során kipróbálták, hogy milyen az, ha egy csecsemő szeretet nélkül nő fel. Amíg a többi gyermek megkapta a mindennapi gondoskodást, addig ennek a kisgyerekeknek csak odalökték az ételt, durván beszéltek hozzá, nem szerették. Egy idő múlva ez a csecsemő szemmel láthatólag sorvadni kezdett, nem akart enni, és talán nem tévedek sokat, ha azt mondom, hogy meg akart halni. Mi is ezt érezzük akkor, amikor azt érezzük, hogy nem szeretnek bennünket. A szeretetre nagyobb szükségünk van, mint egy falat kenyérre, szeretet nélkül nem lehet élni. Az, akit már egyszer szerettek, nem tud enélkül élni, erre mindig szüksége van. Ezt éreztétek ti is, amikor elhatároztátok, hogy összekötitek az életeteket. Nem tudtok egymás szeretete és szeretése nélkül élni. Ragaszkodtok egymáshoz, jólesik hozzáérni a másikhoz, megfogni a kezét, megsimogatni az arcát.

Jézus szeretete Péter számára éppen olyan valóságos volt, mint a ti szeretetetek. Ez a titokzatos belső kapcsolat, bizalom, megértés, jóság működött köztük, és azt hiszem, ez a leglényegesebb dolog, amit Istenről nekünk tudnunk kell: szeret bennünket. 'Akkor, amikor az egymás iránt való szereteteket meggyengül, amikor megbántjátok egymást, amikor vétkeztek egymás ellen, akkor jusson eszetekbe ez az alázatos szeretet, ahogy az elárult, keresztrefeszített, meggyalázott, feltámadott Jézus mégis azt kérdi Pétertől, aki őt megtagadta: „Péter, mondd, szeretsz engem?” Megható ez a gyengédség, ez a mindennek ellenére való szeretet, ez a mindent megbocsátó, mindent elnéző, könnyet fakasztó szeretet. Akkor, amikor majd egymást megölelitek, amikor majd gyermeketeket tartjátok a karotokon, amikor együtt örültök, akkor jusson eszetekbe ez a mindent felülhaladó szeretet, amivel Jézus közeledik Péter felé, és azóta is minden tanítvány felé. Akkor, amikor sértődöttek vagytok, amikor haragudtok egymásra, jusson eszetekbe Jézus szeretete, a mégis, minden ellenére való szeretet. Legyen az ő személye, az ő szeretete a ti házasságotokat és szereteteket összekötő kapocs. Legyen az ő megbocsátani tudása a példa számotokra, amikor majd egymásnak meg kell bocsátani. Haragos időkben legyen az ő kérdése az ajkatokon: Ugye, szeretsz engem?

Istennek ez a legnagyobb ajándéka a számotokra: akkor, amikor mindenki ajándékot hoz nektek, ő is megajándékoz titeket szeretettel, mert enélkül nem lehet élni. Ez az, ami titeket összefog, összekapcsol, megértővé tesz. Ezáltal lesztek képesek elfogadni a másikat, a gyermekeiteket. Becsüljétek, őrizzétek, ápoljátok ezt a mennyei ajándékot: a krisztusi szeretetet. Ezáltal vagytok gazdagok, enélkül sivárrá válik az élet. Kérjétek ezt az ajándékot. Táplálkozzatok ebből a mennyei ajándékból, hogy egymásnak újból és újból adni tudjátok ezt az önzetlen szeretetet. Csak ezzel együtt lehet igazán boldog házasságot élni, csak ez által a szeretet által lehettek igazán boldogok. Ámen.

Temetési igehirdetés

Károlyi Kovács Imre
Nagykerekai – Magyarország

„Íme az Úr szolgálóleánya”

Alapige: Lukács 1,38

1. Tudtunkon kívül *angyalunk* van, sőt angyalok őriznek minket. Az angyalok Isten küldöttei, ott és akkor jelennek meg, ahol és amikor Isten akarja. Lényegében soha nincsenek távol tőlünk, hisz Isten országa sem térben van távol tőlünk. Joggal imádkozzuk Kálvin bűnvalló imádságában, hogy „Íme egybegyűltünk itt és a szentek egységében, az angyalok és idvezült lelkek társaságában...” Ez a gyászoló gyülekezet is az angyalok és üdvözült lelkek társaságában keresi a vigasztalást.

Aki Krisztusban van, az maga is angyali vonásokat ölt fel, maga is angyallá lesz. Haszonul már a földön a mennyei világhoz.

Ilyen angyali lélek volt K. K. nőtestvérünk, aki 62 éves korában jelent meg megváltó Ura előtt mennyei testben. Ezt az angyali lelkületet kaptuk őbenne ajándékkul, mind gyászoló szerettei, ismerősei és munkatársai, mind református hittestvérei a gyülekezetben.

Az Ige szerint *Mária* boldogan igent mond Isten kegyelmes kiválasztására, midőn Gábiel angyal titokzatos módon megjelenik egy megvetett kisvárosban, Názáretben. Nem kívánjuk elhunyt nőtestvérünk Isten melletti döntését Mária kiválasztásához hasonlítani, mindazáltal egy ilyen gyermeki felajánkozás jellemezte egész magányos életét.

„*Íme az Úrnak szolgálóleánya*” – Így adta át életét nőtestvérünk is szolgálatra. – Uram, mindenem Tőled kaptam ajándékkul, életem, testem, tehetségem. Íme, visszaadom Neked az életem: „*történjék velem a te beszéded szerint*”. – Így kívánt testvérünk szolgálni Isten dicsőségére, embertársai, népe, egyháza javára; Isten országa építésére. Felajánlotta finom lelkét, törekeny testét, használja az Úr az Ő akarata, bölcsessége szerint. Csak egyszerű *szolgálóleány* kívánt maradni, mint Márta, bízva benne, hogy az Úr egykor őt is megdicséri, mint Mártát, és az ura az ő példázatbeli szolgálóját: „Jól vagyon jó és hű szolgálóm, kevesen voltak hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.”

Ilyen odaszánásban telt drága szerettünk földi élete. Tudta, lényegében minden szolgálat végső soron Isten dicsőségét munkálja, aki minket angyalként és angyalnak vendégül küldött egy idegen csillagra.

2. „*Történjék velem a te beszéded szerint!*”

Emlékezzünk csak vissza, mit is mondott Gábiel angyal Máriának? „Üdvözlégy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van!” Az Úr kegyelmébe fogadja az engedelmeseket és alázatosokat, akik reá hagyatkoznak. Krisztus megszületik a hívők szívében és bennük él, hogy ők is Őbenne élhessenek. Isten ígéreteiből egy jottányi sem veszhet el. Ez a mi vigasztalásunk: az Úr kegyelmébe fogadta szerettünket és vele van, ő pedig immár az Úrral mindörökké.

„*Történjék velem a te beszéded szerint.*” Emlékszünk Megváltónk beszédére és szavaira, melyeket halála előtt mondott: „Ezeket beszéltem néktek.” Mit is mondott tanítványainak a búcsúzó Jézus? – „Azért beszéltem ezeket néktek, hogy békességetek legyen én bennem. E világon nyomorúságotok léssen: de bízzatok, én meggyőztem a világot.” – Bízzatok, Isten országa nem e világból való. Boldog, aki hittel megragadja az Úr ígéreteit és szerettei sírja mellett is vallani tudja, mint nőtestvérünk is tette azt.

Most, midőn megköszönjük Atyánknak K. K. szeretetben és szolgálatban gazdag, alázatos életét, bízunk mi is Jézus ígéréteiben, amelyet Mártának mondott: „Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz én bennem, ha meghal is él.”

Szerettetek hitt Isten ígéréteinek, akkor miért ne hinnétek ti, gyászoló szerettei! Tulajdoníttassék neki a hite igazságul: mert Isten beszéde igazság és örökélet.

3. „*S ekkor eltávozott tőle az angyal*”. Mi, földi emberek csak az angyalok érkezésének örülünk. Milyen szép a karácsonyi történet, az égen angyali seregek sokasága dicsérte az Istent! Milyen öröm, ha angyali kisgyermekek születnek, jönnek a világra. És milyen bánat, ha angyali lelkektől kell búcsút vennünk! A halál próbára teszi a hitünket, pedig Jézusban nem rém többé a halál, hanem Őbenne a büntető ítélet megváltó kegyelmmé válik.

Szomorú hírnek tűnik, hogy eltávozott Máriától az angyal. És mégis örömhír: Isten nem hagyta magára Máriát, az angyal pedig felkészítette nagy küldetésére. Nőtestvérünket sem hagyta el az Úr, hanem beteljesítette ígését: hisszük, hogy ő már együtt van Jézussal a mennyben. Nőtestvérünk is Máriaként hordozta Jézust, akiben ő maga is kegyelmet nyert. Élete Jézus-hordozó élet volt.

„*Eltávozott tőle az angyal*” abba a láthatatlan mennyi világba, ahova Megváltónk is fölment. Eltávozott tőletek testvérünk, hogy Jézussal és az angyali seregekkel magasztalja örökké az Urat. Ne nyugtalankodjék tehát a ti szívetek, se ne féljen!

Köszönjük meg a Teremtőnek mindazt, amit benne és általa nyertünk: felejthetetlen szeretetét, hűségét, jó szívét, pontos – néha kínosan pontos – munkáját a pénzügyi hivatásokban. Higgyük el, Isten akarata az örökélet. Mindez ma még csak reménység nekünk, élőknek, de testvérünknek már látás és valóság. A viszontlátás reménye pedig tanítson minket Krisztust követni, Vele meghalni, Vele feltámadni és Vele élni! Ámen.

Karácsonyi gyermekversek

Iványi Tiborné

Te mit tennél?

Ha lenne egyetlen fiad,
S szeretnéd őt nagyon,
Oda tudnád-e adni, mondd,
Egy hideg hajnalon?

Engednéd-e, hogy jászolágy
Várja bölcső helyett,
Hogy istállóban, állatok
közt kapjon fekhelyet?

Hagynád-e, hogy ha gögicsél,
Más lesse el szavát,
Más fogja párnás kis kezét,
Tükrözze mosolyát?

Túrnéd-e, hogy a munka, gond
Korán megtörje őt,
Hogy eszteleznek csúfolják
Egy nagy tömeg előtt?

Végignéznéd-e kínjait
Az átkos durva fán?
Hallgatnál-e, ha felkiált:
„Mért hagyta el, Atyám?”

Az Isten érted tette ezt!
Jöjj, hajts térdet, fejet,
És alázattal, boldogan
Ismerd el, hogy szeret!

Ha...

Hogyha angyal lennék,
Szépen énekelnék,
Ha kis pásztor volnék,
Eléje borulnék.

De csak gyermek vagyok,
Neki mit adhatok?
Te adsz nekem, tudom,
Új szívet, Jézusom!

Bár lehetnék

Bár lehetnék fényes csillag
Betlehemi égen!
Mindenkinek mutatnám az
utat a sötétben.

Bár lehetnék kicsi jászol,
Puha szalmafekehely!
Átölelném az Úr Jézust
Mind a két kezemmel.

Bár lehetnék, bár lehetnék
Tiszta szívű gyermek!
Kérlek téged, drága Jézus,
Bennem is szüless meg!

Napkeleti bölcsek

Egyszer régen napkeleten
Három ember felkelt,
Csillagokkal társalogtak,
Nem várták a reggelt.

Kincseiket mind kirakták:
Aranyat és tömjént,
Nem vette el tőlük senki,
Odaadták önként.

Zsákjaikba kincset raktak,
Elindultak szépen,
Mennyei jel, fényes csillag
Ment velük az égen.

Bizony ma is azok bölcsek,
Akik Hozzá mennek.
Jöhet gazdag, jöhet szegény,
Öreg, felnőtt, gyermek.

Betlehemben megtalálták
Azt, akire vártak:
Gyermek Jézust, Megváltóját
Az egész világnak.

Drága kincsként hozd a szíved,
Nála lesz csak tiszta,
Add át, ami bűn van benne,
S ne vedd soha vissza,

Uram, ne dobj el!

Egy kis ládában félrerakva
Sok eldobott játék hever:
Sánta mackó, törött lovacska,
Fületlen, rozsdás kisveder.

Senki sem őrzi ócskaságot:
szakadt ruhát, rozsdás csavart...
Kidobjuk a hervadt virágot,
Anyu is új rántást kavart,

Mikor a másik odaégett...
Ej, még én is meggondolom,
S mindent, mi vásott, rongyos, tépett,
Kiszórok majd egy szép napon.

Csak egy tart vissza... Bibliámból
Magamat is úgy ismerem,
Mint törött nádat, gyenge lángot,
Földet, mely dudvát, gazt terem.

Mi lenne, ha egyszer megunna
Engem is drága, jó Atyám,
Mint rossz játékot, félredobna,
S már nem szeretne igazán?

Úr Jézus, én semmit sem érek,
De ha szeretsz, jaj, el ne dobj!
Tőled tiszta, új szívet kérek,
Ragyogj bennem, ragyogj, ragyogj!

Mikor kicsi voltam

Kiskoromban karácsonyra
egyszer olyat kértem,
Ami soha nem törik el,
Megmarad egészben.

A nagymama minden boltban
Jól utána nézett,
S kemény, erős, vastag fából
Vett nekem egy széket.

Nincs meg már csak az emléke,
Eltört, mint a többi,
Bizony látom, nem marad meg
Semmi, ami földi.

Törhetetlen ajándékot
Most Jézustól kérek:
Tiszta szívet, élő hitet,
Égi békességet.

Bim-Bam

Bim-bam... ma reggel
Harangok kondulnak.
Nézd, mennyi ember!
Tiszta ruhában!
Ünnepi sálban!
Templomba indulnak.

Bim-bam... ma reggel
Közömbös kedvvel
Padokba leülnek.
Ünnepi Ige
Nem száll a szívbe...
Gondokba merülnek.

Bim-bam... ma reggel
Harangok kondulnak.
De kevés ember
Megtépett szívvel,
Bűnbánón, hittel
Jézushoz indulnak.

Bim-bam... ma reggel
Sóvárgó kedvvel
Jászlához sietnek.
Angyali ének
Száll fel az égnek:
Örök üdvöt nyernek.

Karácsonykor

Ugye karácsonykor nehéz haragudni?
Isten szeretete ilyenkor oly közel!
Vétket, bűnt megbocsát, gyengéden átölel...
Ugye karácsonykor nehéz haragudni?
Ugye karácsonykor nehezebb hazudni?
Isten igazsága, mint büszke sziklaszál
Igéjén átragyog, ügyéért síkra száll...
Ugye karácsonykor nehezebb hazudni?

Bárcsak mindig, mindig karácsony lehetne!
Isten igazsága szívemben Úr lenne,
Isten szeretete az égig emelne –
Bárcsak mindig, mindig karácsony lehetne!

Isten a megoldás

Mikor leghidegebb, legzordabb az idő,
Fagyos szelek járnak, alszik a rózsatő,
Akkor adta Isten a legszebb ünnepet:
Szár az téli ágon tavaszi rügyszemet.

Mikor kicsi utat jár a nap az égen,
Hosszabb lesz az éjjel, nincs fény a sötétben,
A bűnös embernek mentőkezet nyújtott:
Betlehemben Isten szép csillagot gyújtott.

Mikor fecske, gólya fészket odahagyja,
Csak a varjú károg, múlt nyarát siratja,
Isten szeretete bélelt meleg fészket:
Hontalan árvának édes menedéket.

Egyedül maradtál? Vagy hited kiszáradt?
A világ kiűzte szívedből a vágyat?
Imánuel! Velünk Isten nagy kegyelme:
Gyere, kézen fogva menjünk Betlehembe!

„Szebb az ember fiainál”

Mi fényesebb? A csillag ott fenn,
Vagy a kis gyertyák itt a fán? ·
Vagy két szemünk, ha benne csillog,
Hogy Őt szeretjük igazán?

Mi édesebb? A jó cukorka,
Karácsonyi dióskalács?
Vagy Csendes éj, a kedves ének,
Mint fenyőillatú varázs?

A drága Jézus mindennél szebb,
És fényesebb nincs ideleinn:
Sötét szívünk édes reménye,
a Földre szállott kegyelem!

Égi hívogatás

Ki az, aki ma szomorú?
– Angyalok ezre énekel –
Félre, te gond, félre, te bú,
Örüljetek, örüljetek!

Kit vádol ma bűne, ki sír?
– Angyalok ezre énekel –
Mégváltónk van, biztat a hír,
Reméljetek, reméljetek!

Ki retteg ma, kicsoda fél?
– Angyalok ezre énekel –
Bátorodjék mind, aki fél,
Ne féljetek, ne féljetek!

Gazdag vagy már? Semmi se' kell?
– Angyalok ezre énekel –
Szegény lett Ő, jászol a jel,
Remegjetek, remegjetek!

Égi Ige el sose vész!
– Angyalok ezre énekel –
Büntetni és áldani kész
Visszajön Jézus, higgyetek!

Jézus szállása

Betlehemet egyszer
Két gondterhelt ember
Végigkopogtatta.
Bebocsátást kértek
Csak szállóvendégnek
A kicsi házakba.

Jézus, a hú barát
A szívek ajtaját
Végigkopogtatja.
Örök szállást kérne,
A mennyig kísérne,
Barátod maradna!

Betlehemben nem volt
Egyetlenegy ajtó,
Ami megnyílt volna.
Az Isten Fiának
Nem jutott hely máshol,
Csak egy istállóba'.

Van-e itt, van-e itt
Egyetlenegy bűnös,
Aki bebocsátja?
Annak a szívébe
Tér az égi béke.
Üdvösség Királya.

József

Int az Úr, és József indul,
– Elcsitítva már a vád –
Istenének hú kezéből
Elfogadja Máriát.

Int a császár, József indul
– Völgybe száll és hegyre hág –
Száz ember közt Máriával
Felíratni önmagát.

Kincse nincsen, gondja van csak
– Betlehemben nincs barát –,
Szalmapárna, jászol várja
Feleségét, magzatát.

Száll az álom, József serken.
Útra kel, ha szól az Úr,
Messzi honba, Egyiptomba,
Míg a bosszú elvonul.

Boldog szív, ki hajt a szóra,
Akit égi hang vezet!
Ó, de jó, hogy vannak ma is
Engedelmes Józsefek!

Tompa Mihály

Az esztendő végén

Mint habja a sebes folyónak
Sietve zúg alá,
És nincs erő, mely a lezajlót
Visszafordítaná:
Nap nap után elment, betöltve
A megszabott határt,
S mi érezzük, hogy életünkben
Egy év megint lejárt.

És oh, mily év volt ez! hozott ránk
Bút, gondot és sanyart...
Fejünkre gyászt tón és szemünkből
Kínos könnyűt facsart;
Mély csüggedésbe ejtve gyakran
S hálót vetett élénk...
Ah, csuda volt, hogy el nem estünk
S meg nem emészteténk!

És mely nekünk vajmi kevés jót,
De sok gonoszt adott:
Rideg szóban említsük-é a
Lefolyt órát, napot?
Az évre hangos, terhes átkot
Kiáltva szertelen:
Emléke is legyen szívünkből
El-kitörölve...? Nem!

Kényeztet a jó sors; - kevélyé
Tesz, bűn – s bukásba ránt;
A bajt, nyomort ösmérje keblünk
Gondos kertész gyanánt!
Ennek keze gyomlál ki onnan
Nagy-sok mérges gyomot,
Mely annyi szép erény-virágot
Növésben elnyomott.
Az Úr bölcs, jó, Ő adja nékünk
Az édest, keserűt;
Amazt fogadd hálaadással,
Ezt gyáván ne kerüld!
Ő hordja e roppant világnak
Örök nagy gondjait...
Öröm- s búban, élet- s halálban
Kössön hozzá a hit!

Hangozzanak fennen szívedben
Az erkölcs szavai,
Légy, a magas célt nézve, ember,
Keresztyén s hazafi!
Áldozz, hogy a szent láng ezer szív
Fagyát olvassza fel,
Tudj hatni, túrni és szeretni,
Meghalni is, ha kell!

Így semmi nem szülhet szívedben
Aggályt, rémületet,
Lábad oroszlánohm s áspis-
Kígyókra vetheted!
Jöhet jó s rossz év; – bú, baj árja,
Amely feléd rohan:
Megállhatsz minden rázkodásban
Nyugton és boldogan!

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Szabó Magdolna
ISSN 0254-4458

